

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

6

SIRA SAYISI: 441

İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz ile Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/5017) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/5017 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazıları.....5
- Genel Gerekçesi6
- Madde Gerekçeleri7

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu9

• Muhalefet Şerhleri.....17

• Teklif Metni.....64

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....65

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

Binali Yıldırım

İzmir

Mustafa Elitaş

Kayseri

İsmet Yılmaz

Sivas

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Çankırı

Yılmaz Tunç

Bartın

Bülent Turan

Çanakkale

Özlem Zengin

Tokat

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 24/03/2023 tarihinde sunulan 2/5017 Esas Numaralı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi' ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

27/03/2023

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğinin bilgilerinize arz ederim.

24.03.2023

Zeynep Gül Yılmaz

Mersin

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/5017) İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

27.03.2023

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/5017)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Teklif ile;

Muharip Gaziler arasındaki aylık farklılıklarının giderilerek, Milli Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile Kore Harbinde fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve Kıbrıs Barış Harekatlarına fiilen katılmış olan Türk Vatandaşları ile vefatları nedeniyle dul eşlerine vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup-olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi,

Hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatanına hizmet etmiş Türk Vatandaşlarından, vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca Düzenleme ile;

Yargıtay Birinci Başkan Vekilleri, Danıştay Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları, Yargıtay ve Danıştay Üyelerinin kıstas aylık oranı Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı hale getirilmekte,

Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci başkanvekilleri, Danıştay başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilisi, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları, Yargıtay ve Danıştay üyelerinin ek tazminat oranı artırılmakta,

Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısının ek gösterge oranı Anayasa Mahkemesi Başkanı ile Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekilinin ek göstergesi de Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı hale getirilmekte,

Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Sayıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay-Danıştay Birinci Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili ve Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire Başkanlarına verilen yüksek hakimlik tazminatı oranları artırılmakta,

Geçici işçilerin çalıştırılabilecekleri sürenin onbir ay yirmidokuz güne kadar çıkarılması, çalıştırıldıkları kurumun ihtiyacı doğrultusunda işçilerin yıl boyunca çalışmasına imkân sağlanmakta, çalışma süresinin uzatılması sürecindeki bürokratik işlemler sadeleştirilmekte,

Kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde çalıştırılan geçici işçilerin, deneyim sahibi oldukları mevcut işyerlerinde kıdem süresi esasına dayalı olarak sürekli işçi olarak istihdamına imkân sağlanmakta,

Sosyal Güvenlik Kurumunca 5510 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında ödenmekte olan 1.100'er TL nin 2.000 TL ye yükseltilmesi öngörülmekte,

Yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilerimize ve hak sahiplerine dosya bazında 5.500 TL olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 7.500 TL'ye yükseltilmekte,

Deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya

da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası verilmesi, yabancı kişilere ise Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile Üstün Fedakârlık Nişanı verilmesi öngörülmekte,

31/12/2012 tarihi ve öncesi döneme ilişkin işsizlik ödeneğinden kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden maddenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanların terkin edilmesi öngörülmekte,

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen uzman tabip ve tabip kadro veya pozisyonlarında bulunan personel arasında ücret dengesinin sağlanmasına yönelik olarak ilave ödeme yapılmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Muharip Gaziler arasındaki aylık farklılıklarının giderilerek, Milli Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile 1950 yılında Türk Tuğayının Kore'ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore'de fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekatına Kıbrıs'ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk Vatandaşları ile vefatları nedeniyle dul eşlerine vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi amaçlanmıştır.

Madde 2- Yargıtay Birinci Başkan Vekilleri, Danıştay Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları, Yargıtay ve Danıştay Üyelerinin kıstas aylık oranı Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 3- Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci başkanvekilleri, Danıştay başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları, Yargıtay ve Danıştay üyelerinin ek tazminat oranı (25.000) puan artırılarak, oran, Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ile eşit duruma getirilmektedir.

Madde 4- Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısının ek gösterge oranı Anayasa Mahkemesi Başkanı ile Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekilinin ek göstergesi de Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 5- Madde ile deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası verilmesi öngörülmektedir.

Madde 6- Madde ile deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren yabancı kişilere Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile Üstün Fedakârlık Nişanı verilmesi öngörülmektedir.

Madde 7- Hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatanına hizmet etmiş Türk Vatandaşlarından, vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi amaçlanmıştır.

Madde 8- 3303 sayılı Kanun 19/6/1986 tarihinde yürürlüğe girmiş, Kanun kapsamındaki taşınmazların hak sahiplerine devrine ilişkin düzenlemelerin yer aldığı ek 1 ve ek 2 nci maddeler ise 14/11/1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kanunun ek 2 nci maddesinde devri yapılamayacak taşınmazlar belirtilmiş ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kamu hizmetlerine tahsis edilmiş veya fiilen bu amaçla kullanılan taşınmazlar, imar planları ile kamu hizmetine ayrılan yerler ile özel kanunlar kapsamında kalan yerlerin devrinin yapılamayacağı düzenlenmiştir.

Ancak Kanunun 1986 yılında, söz konusu maddelerin de 1999 yılında yürürlüğe girdiği düşünüldüğünde bu tarihlerden günümüze kadar taşınmazların hukuki durumlarında bir takım değişiklikler olmuştur.

Bu doğrultuda madde ile, taşınmazların maddede belirtilen durumlarda kalıp kalmadığına ilişkin değerlendirmenin Kanunun yürürlüğe girdiği tarih yerine devir tarihi esas alınmak suretiyle belirlenmesi sağlanarak bu kapsamda kalan taşınmazların mevcut hukuki durumlarına uygun şekilde değerlendirilebilmeleri ayrıca vatandaşların hak sahibi oldukları taşınmazları alabilmeleri ve böylelikle bu konuda yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, maddede hak sahiplerinin kanuni ipotek tesis etmek suretiyle taşınmazlarını adlarına tescil ettirmelerine ilişkin düzenleme yapılmak suretiyle uygulamada karşılaşılan sorunların çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Madde 9- Türkiye İş Kurumu tarafından işsizlik ödeneğine ilişkin ödemeler yapılmakla birlikte geriye dönük kontroller sonucunda fazla ve yersiz ödeme yapıldığı tespit edilmekte ve buna bağlı olarak oluşan bu fazla ödemelerin iadesi Kurum tarafından istenilmektedir. İşçilerin, söz konusu fazla ödemeyi iade etmemesi halinde ise yargı yollarına başvurulmak suretiyle alacağın tahsili yoluna gidilmektedir. Yapılan düzenleme ile 31/12/2012 tarihi ve öncesi döneme ilişkin işsizlik ödeneğinden kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden maddenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanların terkin edilmesi amaçlanmıştır.

Madde 10- Sosyal Güvenlik Kurumunca 5510 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında ödenmekte olan 1.100'er TL nin 2.000 TL ye yükseltilmesi öngörülmektedir.

Madde 11- Madde ile yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilerimize ve hak sahiplerine dosya bazında 5.500 TL olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 7.500 TL'ye yükseltilmesi amaçlanmıştır.

Madde 12- Madde ile yapılan düzenlemeyle, kurumların ihtiyaçları doğrultusunda geçici işçi çalıştırma süresini uzatma artırılmakta, böylece geçici işçilerin çalıştırıldıkları kurumlarda on iki aya kadar istihdamına imkân sağlanmaktadır. Bununla birlikte, geçici işçilerin çalışma sürelerini uzatma işlemlerinin doğrudan geçici işçiyi çalıştıran idarelerce yapılması yoluyla bürokratik işlemler sadeleştirilmektedir. Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları (iştirakler hariç) bakımından ise teşebbüsün ilgili olduğu Bakanlığın, kamu iktisadi teşebbüsünün faaliyet alanına ve ihtiyaçlarının tespitine yönelik uzmanlığından yararlanılmak suretiyle sürecin hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Madde 13- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından çalıştırılmakta olan geçici işçilerin, kıdem esasına göre hizmet süresi en çok olan işçiye öncelik tanımak kaydıyla, işyerinde çeşitli nedenlerle boşalan sürekli işçi kadrolarına geçişinin yapılması sağlanmaktadır. Düzenlemeyle, geçici işçilerin çalıştırıldığı işyerlerinde kazandıkları bilgi ve deneyimden işyerinin faydalanması, geçici işçinin de istihdam sürekliliğinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 14- Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Sayıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay-Danıştay Birinci Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili ve Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire Başkanlarına verilen yüksek hakimlik tazminatı oranları (17.000)'e çakartılarak Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ile eşit duruma getirilmektedir.

Madde 15- Madde ile özel kanunları uyarınca yapılan çeşitli ödemeler de dikkate alınarak kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen uzman tabip ve tabip kadro veya pozisyonlarında bulunan personel arasında ücret dengesinin sağlanmasına yönelik olarak ilave ödeme yapılmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Madde 16- Madde ile 7417 sayılı Kanunla yapılan değişikliğe uyum amacıyla 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki (II) ve (V) sayılı cetvelde değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Madde 17- Yürürlük maddesidir.

Madde 18- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

28/03/2023

Esas No: 2/5017

Karar No: 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/5017 esas numaralı “*İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*” Komisyonumuzun 27/3/2023 tarihinde yaptığı 33 üncü birleşimde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

İzmir Milletvekili Binalı YILDIRIM, AK Parti Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet YILMAZ, AK Parti Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent TURAN, AK Parti Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa ELİTAŞ, AK Parti Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin AKBAŞOĞLU, AK Parti Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem ZENGİN ve AK Parti Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz TUNÇ tarafından 24/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/5017 esas numaralı “İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 27/3/2023 tarihinde yaptığı 33 üncü birleşiminde 2/5017 esas numaralı Kanun Teklifi, Kayseri Milletvekili Mustafa ELİTAŞ ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hakimler ve Savcılar Kurulu, Yargıtay, Danıştay, Sayıştay, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM), Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Memur Sendikaları Konfederasyonu (MEMUR-SEN), Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HAK-İŞ), Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ), Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (TÜRKİYE KAMU-SEN), Türkiye Emekliler Derneği ve Türkiye Muharip Gaziler Derneği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/5017 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/5017 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- Muharip Gaziler arasındaki aylık farklılıklarının giderilerek, Milli Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile Kore Harbinde fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve Kıbrıs Barış Harekatlarına fiilen katılmış olan Türk Vatandaşları ile vefatları nedeniyle dul eşlerine vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesine,

- Hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk vatanına hizmet etmiş Türk vatandaşlarından, vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesine,

- Yargıtay Birinci Başkan Vekilleri, Danıştay Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları, Yargıtay ve Danıştay Üyelerinin kıstas aylık oranının Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı hale getirilmesine,

-Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci başkanvekilleri, Danıştay başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları, Yargıtay ve Danıştay üyelerinin ek tazminatlarının artırılmasına,

-Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısının ek göstergelerinin Anayasa Mahkemesi Başkanı ile; Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekilinin ek göstergesinin Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı hale getirilmesine,

-Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Sayıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay-Danıştay Birinci Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili ve Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire Başkanlarına verilen yüksek hakimlik tazminatının artırılmasına,

- Geçici işçilerin çalıştırılabilecekleri sürenin on bir ay yirmi dokuz güne kadar çıkarılabilmesine, çalıştırıldıkları kurumun ihtiyacı doğrultusunda işçilerin yıl boyunca çalışmasına imkân sağlanmasına,

- Kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde çalıştırılan geçici işçilerin, deneyim sahibi oldukları mevcut işyerlerinde kıdem süresi esasına dayalı olarak sürekli işçi olarak istihdamına imkân sağlanmasına,

- Sosyal Güvenlik Kurumunca 5510 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı'nda ödenmekte olan 1.100 Türk lirası tutarındaki bayram ikramiyelerinin 2.000 Türk lirasına yükseltilmesine,

- Yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilere ve hak sahiplerine dosya bazında 5.500 Türk lirası olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 7.500 Türk lirasına yükseltilmesine,

- Deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası verilmesine, yabancı kişilere ise Cumhurbaşkanlığı kararı ve tevcihi ile Üstün Fedakârlık Nişanı verilmesine,

- 31/12/2012 tarihi ve öncesi döneme ilişkin işsizlik ödeneğinden kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden düzenlemenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanların terkin edilmesine,

-Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen uzman tabip ve tabip kadro veya pozisyonlarında bulunan personel arasında ücret dengesinin sağlanmasına yönelik olarak ilave ödeme yapılmasına, yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Kanun Teklifinde diğer ihtisas komisyonlarının görev alanına giren çok sayıda farklı alanda düzenlemelerin yer aldığı, bu nedenle Teklifteki bazı düzenlemelerin ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmesinin daha doğru olacağı, diğer taraftan tali komisyonların kendi görev alanlarına giren konularda görüş bildirmesinin yasama kalitesi açısından olumlu etkide bulunacağı, ayrıca Kanun Tekliflerine ilişkin etki analizinin Tekliflere eklenerek TBMM Başkanlığına sunulmasının görüşmelerin daha sağlıklı yürütülmesi bağlamında faydalı olacağı,

- Sosyal güvenlik alanına yönelik yapılan düzenlemelerin sosyal güvenlik sistemi üzerinde meydana getireceği etkinin dikkate alınması gerektiği, bu çerçevede sosyal güvenliğe yönelik düzenlemelerin sosyal güvenlik sistemindeki açığa olan olumsuz etkilerinin giderilmesine yönelik tedbirler alınmasının faydalı olacağı, diğer taraftan özlük haklarına yönelik iyileştirmelerin de bütçe açığı üzerindeki etkilerinin göz önünde bulundurulmasının olumlu olacağı,

- Kanun Teklifi kapsamında yapılan düzenlemelerin borçlanma ihtiyacını artırmasının beklendiği, Teklifte yer alan düzenlemeler kanunlaştığı takdirde ortaya çıkacak kaynak ihtiyacının planlanmasına gerek olduğu, diğer taraftan düzenlemelerin bütçe üzerinde oluşturacağı yükün kaynağının şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılmasının 5018 sayılı Kanun gereği bir zaruret olduğu, bu kapsamda Teklifte öngörülen düzenlemelerin meydana getireceği mali yüke ilişkin bilgilerin kamuoyuyla paylaşılması gerektiği,

- Gazi aylıklarına ilişkin yapılan düzenlemenin kapsamının genişletilerek; terörlle mücadele esnasında yaralanmış ancak maluliyet oranı yüzde 40'ın altında olduğu için gazi sayılmayan vatandaşlar ile 15 Temmuz kapsamında gazi sayılan ancak aylık bağlanmayan vatandaşların da bahse konu düzenlemenin kapsamına dahil edilmesinin hakkaniyetli olacağı, diğer taraftan şehit yakınlarına yönelik düzenlemelerdeki farklılıkların devam ettiği, bu nedenle söz konusu düzenlemelerin de benzer hale getirilmesinin daha uygun olacağı, ayrıca gazi aylıklarının miktarının güncel ekonomik koşullar karşısında düşük kaldığı ve asgari ücret tutarına çıkarılmasının çok yerinde bir adım olacağı,

- En düşük emekli aylıklarına yönelik iyileştirme ile emeklilere verilen bayram ikramiyelerindeki artışın mevcut geçim koşulları dikkate alındığında yetersiz düzeyde kaldığı, karşı karşıya kalınan yüksek enflasyon dikkate alınarak yapılacak iyileştirmelerin enflasyonist etkiyi arttırmaya yarayabileceği ancak kısa vadeli çözümler yerine uzun vadeli ve kapsayıcı planlamayla enflasyon sorununun çözümü konusunda acil önlemler alınması zaruretinin hasıl olduğu, ayrıca emeklilerin kök aylıklarına yönelik bir değişiklik yapılmadığından emeklilerin önümüzdeki dönemlerde enflasyon nedeniyle yapılacak zamlardan kök aylıkları en düşük emekli maaşı tutarına ulaşana kadar faydalanamayacağı,

- En düşük emekli aylığının 5500 TL'den 7500 TL'ye çıkarılmasını öngören düzenlemenin uygulanmaya geçirilmesinin fazla prim ödeyenler ile az prim ödeyenlerin maaşlarının eşitlenmesi sonucunu doğuracağı, daha fazla prim alanların bu primlere hak kazanabilmek için yıllar zarfında daha fazla prim ödedikleri, fazla ödeme yapanların hakkını korumak amacıyla 5500 TL üzerinde emekli aylığı alanların da aldıkları maaşla orantılı şekilde maaşlarının artırılması gerektiği, öte yandan düzenlemeyle emekli maaşlarının orantılı artırım yoluyla yapılmaması halinde fazla prim ödeyerek fazla emekli maaşı alma eğilimine zarar verebileceği ve toplanan primlerin azalmasına neden olabileceği ayrıca kayıt dışılığın teşvik edebilmesi tehlikesini doğurabileceği,

- Yüksek yargı üyeleriyle birinci sınıfa ayrılmış ancak üyeliğe seçilememiş olanlar arasında özlük hakları itibariyle önemli farklılıkların meydana geldiği, bu çerçevede yüksek yargı üyelerinin özlük haklarına yönelik düzenlemenin kademeli olarak birinci sınıfa ayrılmış yargı mensupları açısından da uygulanmasının daha adaletli olacağı değerlendirildiği,

- 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun çerçevesinde yapılan düzenleme ile vatandaşların hak sahibi oldukları taşınmazları alabilmelerine imkân sağlandığı, ancak söz konusu taşınmazları ziyetliklerinde bulunduranlara mülkiyet hakkı verilmesinin imar affına benzer nitelikleri haiz olduğu, bu çerçevede Teklifte öngörülen düzenlemenin taşınmazların depreme dayanıklılığı anlamında değerlendirilmeye tabi tutulmasının elzem olduğu,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Ak Parti Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa ELİTAŞ ve ilgili kamu idareleri temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Kanun Teklifinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilere ve hak sahiplerine dosya bazında 5.500 Türk lirası olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 7.500 Türk lirasına yükseltilmesinin öngörüldüğü, diğer taraftan Sosyal Güvenlik Kurumunca 5510 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında ödenmekte olan 1.100 Türk lirası tutarındaki bayram ikramiyesinin 2.000 Türk lirasına yükseltildiği, bu çerçevede söz konusu artışlar belirlenirken bütçe imkanlarının göz önünde bulundurulduğu,

- Teklifte yüksek yargı mensuplarının özlük haklarına yönelik düzenlemelere yer verildiği, bu kapsamda Yargıtay Birinci Başkan Vekilleri, Danıştay Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Vekili, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları, Yargıtay ve Danıştay Üyelerinin kıstas aylık oranının

Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı hale getirildiği, diğer taraftan Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci başkanvekilleri, Danıştay başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları ile Yargıtay ve Danıştay üyelerinin ek tazminat oranının artırıldığı, ayrıca Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısının ek gösterge oranının Anayasa Mahkemesi Başkanı ile, Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekilinin ek göstergesinin de Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı hale getirildiği,

- Muharip Gazilere ödenen aylıklar arasındaki farklılıklarının giderilmesinin öngörüldüğü, bu kapsamda Millî Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile Kore Harbinde fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve Kıbrıs Barış Harekatlarına fiilen katılmış olan Türk Vatandaşları ile vefatları nedeniyle dul eşlerine vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesinin öngörüldüğü, diğer taraftan hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatanına hizmet etmiş Türk Vatandaşlarından, vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesinin öngörüldüğü,

- Geçici işçilerin çalıştırılabilecekleri sürenin on bir ay yirmi dokuz güne kadar çıkarılmasının öngörüldüğü, bu çerçevede çalıştırıldıkları kurumun ihtiyacı doğrultusunda işçilerin yıl boyunca çalışmasına imkân sağlandığı, ayrıca çalışma süresinin uzatılması sürecindeki işlemlerin sadeleştirilmesinin hedeflendiği, diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde çalıştırılan geçici işçilerin, deneyim sahibi oldukları mevcut işyerlerinde kıdem süresi esasına dayalı olarak sürekli işçi olarak istihdamına imkân sağlanmasının öngörüldüğü,

- 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun çerçevesinde yapılan düzenleme ile söz konusu taşınmazların mevzuatta belirtilen durumlarda kalıp kalmadığına ilişkin değerlendirmenin Kanunun yürürlüğe girdiği tarih yerine devir tarihi esas alınmak suretiyle belirlenmesi sağlanarak bu kapsamda kalan taşınmazların mevcut hukuki durumlarına uygun şekilde değerlendirilebilmelerinin öngörüldüğü, bu çerçevede vatandaşların hak sahibi oldukları taşınmazları alabilmeleri ve böylelikle bu konuda yaşanan mağduriyetlerin giderilmesinin amaçlandığı, bu kapsamda yapılan düzenleme ile taşınmaz üzerinde zilyetliğe sahip olanlara mülkiyet hakkının verilmesinin öngörüldüğü ve söz konusu düzenlemenin imar affi niteliğinde olmadığı,

- Deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası verilmesinin öngörüldüğü,

- 31/12/2012 tarihi ve öncesi döneme ilişkin işsizlik ödeneğinden kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden düzenlemenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanların terkin edilmesinin amaçlandığı,

- Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen uzman tabip ve tabip kadro veya pozisyonlarında bulunan personel arasında ücret dengesinin sağlanması amacıyla ilave ödeme yapılmasının öngörüldüğü,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12

Teklifin çerçeve 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Madde 13

Teklifin çerçeve 13 üncü maddesi; kamu kurum ve kuruluşları tarafından çalıştırılmakta olan geçici işçilerin kıdem esasına göre hizmet süresi en çok olan işçiye öncelik tanınmak kaydıyla işyerinde boş olan sürekli işçi kadrolarına geçişinin yapılmasını teminen değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Güvenlik Koruculuğu hizmetleri esas alınarak aylık bağlanan güvenlik korucularına bağlanan aylığın alt sınırının 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesi ile belirlenmiş olan tutardan az olamayacağını ve dosya bazında emekli güvenlik korucuları ile hak sahiplerinin aylıklarının 7.500 Türk lirasına yükseltilmesini öngören düzenleme Teklif metnine yeni çerçeve 14 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 14, 15 ve 16

Teklifin çerçeve 14, 15 ve 16 ncı maddeleri; 15, 16 ve 17 nci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Madde 17

Teklifin yürürlüğe ilişkin 17 nci maddesi; düzenlemeye konu aylık ve diğer ödemelerde yapılan değişikliklerin ilgili mevzuatta yer alan ödeme dönemleri dikkate alınarak değiştirilmesi suretiyle 18 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 18

Teklifin yürütmeye ilişkin 18 inci maddesi; 19 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin kabul edilmesinin ardından Teklifin tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca; Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metni, kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ,
- Ankara Milletvekili Orhan YEGİN,
- Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN,
- Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,
- Bursa Milletvekili Ahmet KILIÇ,
- Denizli Milletvekili Nilgün ÖK,
- Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR,
- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,
- Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK,

- İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL,
 - İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
 - İzmir Milletvekili Tamer OSMANAĞAOĞLU,
 - Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
 - Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR,
 - Trabzon Milletvekili Salih CORA,
 - Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,
- özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Cevdet Yılmaz</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>	<i>Şirin Ünal</i>
Bingöl	Gaziantep	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Dirayet Dilan Taşdemir</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>
Ağrı	Ağrı	Ankara
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Durmuş Yılmaz</i>	<i>Orhan Yegin</i>	<i>Cavit Arı</i>
Ankara	Ankara	Antalya
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>İbrahim Aydın</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>Ahmet Kılıç</i>
Antalya	Aydın	Bursa
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Nilgün Ök</i>	<i>Garı Paylan</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Denizli	Diyarbakır	Erzurum
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Muhammet Naci Cinisli</i>	<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Emine Gülizar Emecan</i>
Erzurum	Giresun	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Bekaroğlu</i>	<i>Kamil Okyay Sındır</i>	<i>Tamer Osmanağaoğlu</i>
İstanbul	İzmir	İzmir
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)

Üye <i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Abdüllatif Şener</i> Konya (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Rıdvan Turan</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Süleyman Girgin</i> Muğla (Muhalefet şerhimiz vardır)
	Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>İsmail Güneş</i> Uşak (Bu raporun özel sözcüsüdür)

MUHALEFET ŞERHİ

(2/5017) esas numaralı "İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

Asgari emekli aylığında ve emeklilere dini bayramlarda yapılan ikramiye ödemelerinde artışı öngördüğü için aceleyle TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulan (2/5017) esas numaralı "İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" de bu yasama döneminde olağan hale geldiği üzere, genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde birbiri ile ilişkisiz 9 ayrı kanunun ve 2 Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı maddelerinde değişiklik veya ekleme yapan 19¹ maddeden oluşan mini bir torba kanun teklifidir.

Yasalaştırılması acil olmayan, ancak yaklaşan seçimler dolayısıyla bir grup meslek mensubuna ve seçmen kesimine seçim yatırımı sayılabilecek diğer bazı maddelerin arasına sıkıştırılmış bulunan asgari emekli aylığında ve emeklilere yapılan bayram ikramiyesi ödemelerinde bir miktar artışı ve geçici işçilerle ilgili bazı düzenlemeleri içerdiği gerekçesiyle acele ile komisyon gündemine getirilen söz konusu kanun teklifi üzerinde görüşme süresinin kısıtlılığı nedeniyle maddeler üzerindeki yorum ve katkı hakkımız da engellenmiş bulunmaktadır.

Kanun teklifinin genel olarak değerlendirilmesi:

19 maddeden oluşan bu kanun teklifinde; Muharip Gaziler arasındaki aylık farklılıklarının giderilmesi, vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi Deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına Devlet Üstün Fedakârlık

¹ Söz konusu kanun teklifi Komisyona 18 madde olarak sunulmuş, teklifin görüşmeleri sırasında verilen bir önerge ile teklif metnine 1 madde eklenmiştir.

Madalyası, yabancı kişilere Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile Üstün Fedakârlık Nişanı verilmesi, 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanununun ek 2 nci maddesinde devri yapılamayacak taşınmazların mevcut durumunun tespiti ile ilgili bazı düzenlemeler yapılması, Yargıtay Birinci Başkan Vekilleri, Danıştay Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları, Yargıtay ve Danıştay Üyelerinin aylık maaş unsurlarının eşitlenmesi, yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilere ve hak sahiplerine dosya bazında 5.500 TL olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 7.500 TL'ye yükseltilmesi, Emeklilere Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında ödenmekte olan 1.100'er TL nin 2.000 TL ye yükseltilmesi, Kurumların ihtiyaçları doğrultusunda geçici işçi çalıştırma süresinin uzatılması, böylece geçici işçilerin çalıştırdıkları kurumlarda on iki aya kadar istihdamı, geçici işçilerin, kıdem esasına göre hizmet süresi en çok olan işçiye öncelik tanınmak kaydıyla, işyerinde çeşitli nedenlerle boşalan sürekli işçi kadrolarına geçişinin yapılması, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen uzman tabip ve tabip kadro veya pozisyonlarında bulunan personel arasında ücret dengesinin sağlanması, işsizlik ödeneğine ilişkin olarak dönük kontroller sonucunda fazla ve yersiz ödeme yapıldığı tespit edilenlerden tahsil edilmemiş olanların terkin edilmesi

gibi birbiriyle ilgisiz konudan oluşan ve torba yasa mantığıyla hazırlanan teknik düzenlemelerin yanı sıra seçime hazırlık teşkil eden bazı düzenlemeleri bulunmaktadır. Madde gerekçelerinin toplam özetini içermekte olan Kanun teklifi metninin genel gerekçesinde de ayrıca anlamlı bir açıklama bulunmamaktadır.

Ak Parti iktidarı makro ekonomik politikalar itibarıyla yanlış bir kulvara girmiştir, bunun neticesinde de ekonominin bütün göstergeleri bozulmuştur

06.02.2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem sonrası ilk aşamada ilk yardım kurtarma ve enkaz çalışmalarında, devletin kapasitesini yeteri ölçüde harekete geçiremeyen ve sivil toplum örgütlerinden ve yurt dışından gelen arama, kurtarma çalışmalarını ve yardımları yeteri ölçüde organize etmekte başarısızlığa uğrayarak iyi bir sınav vermemiş bulunan Ak Parti iktidarı Deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası, yabancı kişilere Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile

Üstün Fedakârlık Nişanı verilmesine yönelik düzenlemeleri acele ile yasalılaştırarak yine bir algı yöntemine başvurmaktadır.

Enflasyonun TÜİK verilerine göre % 70'i aştığı, Şubat 2023 sonu itibarıyla Merkezi Yönetim Bütçe açığının 202 Milyar TL.'yi aştığı, faiz ve kurun baskılandığı, Cari açığın Ocak 2023 ayında rekor düzeyde 9.85 Milyar Dolara ulaştığı, ücretlilerin milli gelir içerisindeki payının sürekli düştüğü bir konjonktürde; bu düzenlemeler üzerindeki gereksiz tartışmalarla ülkenin içinde bulunduğu ekonomik buhran perdelenmeye çalışılmaktadır.

Söz konusu düzenlemelerin bir bölümü geçmişte uygulamaya konulan yanlış ekonomik politikalar sonucunda ortaya çıkan dengesizlikleri bir ölçüde ortadan kaldırmakla ilgili olup çoğunlukla palyatif tedbirleri içermektedir.

Teklifin kısa vadeli amacı da yaklaşan seçimler dolayısıyla bir grup seçmeni memnun etmeye yöneliktir.

Bu teklif, iktidarın giderayak yarattığı eşitsizliği derinleştirmek pahasına yapılan bir ayak oyunudur. Bu teklif, işçilerin iradelerini yok sayan, emeklilerinse yoksulluk çatısı altında birleşmelerine neden olan düzenlemelerin muhafaza edilmesidir.

Sosyal devletin görevi, işçilere ve emeklilere yönelik politikaları yine onların sesine kulak vererek yaşama geçirmektir.

Türkiye bir yandan 11 ili vuran 6 Şubat 2023 depremi ile Adıyaman ve Şanlıurfa'yı vuran sel felaketlerine müdahalede gecikilmesinin temel nedeni olarak tek adam yönetiminin çöküşünü tartışırken diğer yandan hızla 14 Mayıs seçimlerine doğru yol almaktadır.

Kanun teklif metnin en önemli düzenlemeleri asgari emekli aylık miktarının 5.500 TL.' den 7.500 TL.'ye emeklilere dini bayramlarda verilen ikramiye miktarının 1.100 TL.'den 2.000 TL.'ye yükseltilmesi, ve geçici işçi probleminin palyatif bir şekilde çözümü ile ilgilidir.

Emekli aylıklarının 7 bin 500 TL'ye tamamlanması uygulaması bir yandan ciddi bir tuzak içermektedir. Aslında emeklilerin sefalette eşitlenmesi ve yeni mağduriyet anlamına gelmektedir. Bu düzenleme ile kök aylıkları artırılmamaktadır.

Emekli aylıklarının düşmesinin en önemli sebebi AKP'nin 2008 yılında çıkardığı 5510 sayılı Kanundur. Bu kanun ile aylık bağlama oranları ve güncelleme katsayısı düşürüldüğü ve emeklilere ülkenin büyümesinin pay verilmediği için emekli aylıkları da düşmüştür. Özellikle yüksek enflasyon dönemlerinde emeklinin alım gücü hızla azaldığı dikkate alındığında seçimin de gündeme gelmesiyle birlikte emekli aylıklarında düzenleme kaçınılmaz olduğundan hareketle mevcut iktidar bunu bütün emeklileri kapsayacak eşit bir zam yerine en düşük aylığı Hazine katkısı ile artırmayı tercih ederek yapmaya çalışmaktadır.

Memur ve emekliler ENAG ve İTO enflasyonunu yaşamakta ancak TÜİK enflasyonu ile zam almaya mecbur bırakılmaktadır.

Memur ve emekli maaşlarıyla ilgili göstergelerdeki sözde artışlarla ilgili açıklamalar şölenler(?) düzenlenerek yapılmaktadır.

Memur ve emekli maaşlarında yapılacak artış miktarları önce Cumhurbaşkanı tarafından kamuoyuna ilan edilmekte, daha sonra bu artış oranlarının gerektirdiği yasa değişikliği yine iktidar partisi milletvekilleriince hazırlanan kanun teklifiyle T.B.M.M. gündemine getirilmektedir.

Söz konusu durum 2018 Haziran ayından itibaren yürürlükte olan adına Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi denilen ucube sistemin "Erkler ayrığı" ilkesine uyumsuzluğunu ve yürütmenin yasamaya bir nevi tahakkümünü göstermesi açısından iyi bir örnek teşkil etmektedir.

Bu düzenlemelerin, 2023 yılı bütçesinde öngörülen kaynak harcama dengesini ve Sosyal Güvenlik Kurumunun aktüeryal dengesini etkileyeceği göz önünde bulundurularak, 2023 yılı içerisinde Merkezi Yönetim Bütçe ödenek dengesini nasıl değiştireceğinin, Sosyal Güvenlik Kurumuna Bütçeden aktarılması kararlaştırılan 582.983 Milyar TL tutarındaki rakamı ne ölçüde artıracığının ve bunun karşılanacağı kaynağın da ortaya konulması gerekir.

Asgari emekli maaşlarının 5.500 TL. den 7.500 TL.'ye çıkarılması tarafımızca yetersiz bulunmaktadır. Bu düzenleme; bir kısım emeklinin lehine olan bir düzenleme olmasına rağmen, ağır enflasyon şartları altında ezilen tüm emeklilerin sorununu çözmemektedir. Yapılması gereken en düşük emekli aylığının asgari ücrete eşitlenmesi ve bütün emekli aylıklarına aynı oranda seyyanen zam yapılmasıdır.

Anayasa'nın 2'nci maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir ve Anayasanın 60'ncü maddesine göre herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

TÜİK tarafından % 71.83 olarak ilan edilmesine karşın değişik kurumlarda açıklanan Şubat 2023 ayı enflasyon oranı ENAG tarafından 126.91 olarak açıklanmıştır.

Türk İş verilerine göre Şubat 2022 ayı itibarıyla açlık sınırı 4 kişilik bir aile için 9.425 TL, yoksulluk sınırı ise 30.700 TL olarak açıklanmıştır. 2022 yılı için yeniden değerlendirme oranı ise 122.93 olarak ilan edilmiştir.

Türkiye, özellikle son 4 yıldır yanlış ekonomi politikaları ve ekonomi yönetiminin basiretsizliği gibi gerekçelerle çok ciddi bir ekonomik krizin içinden geçmektedir. Maalesef Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı sosyal devlet ilkesinin gereğini yerine getirememiş, ekonomik krizin etkisini azaltma konusunda işçiler, memurlar ve emekliler başta olmak üzere farklı sosyal sınıflar için destekleyici önlemler alamamıştır. Adalet ve Kalkınma Partisi'nin yanlış ekonomi politikalarıyla, enflasyon ve hayat pahalılığı tahammül edilemeyecek boyutlara tırmanmıştır. Bağımsız akademisyenler tarafından yapılan araştırmalarda üç haneli rakamlara ulaşan enflasyon, Türkiye İstatistik Kurumunun gerçeğe uygunluğu tartışılan verilerine göre bile yüzde 60'ın üzerinde seyretmektedir. Özellikle dar gelirli aileler için yaşamsal önemde olan gıda enflasyonu ürkütücü boyutlara ulaşmış, elektrik, doğalgaz ve su faturaları artmış, konut kiralari ise baş edilemeyecek noktalara çıkmıştır. Tüm bu sorunlar karşısında Adalet ve Kalkınma Partisi, etkili önlemler alamamış, özellikle dar gelirli emeklileri, işçileri, emeklileri açlık sınırının çok altında bir gelirle yaşamaya mecbur bırakmıştır.

Söz konusu teklife yer alan emekli maaşları ile ilgili artışlar yaşanan yıkıcı enflasyon ortamında tarafımızca yetersiz bulunmaktadır.

Mevcut iktidar bu düzenlemelerle emeklilere bir nevi seçim rüşveti vermeye kalkışmaktadır.

Kanun teklifinde yer alan geçici işçilerle ilgili düzenlemeler de kamu kuruluşlarında mevcutta bulunan geçici işçi problemini ve taşeron işçi problemini çözmemektedir.

Yukarıda bahsedilen konularla ilgili olarak kod yasalarda gerçekleştirilmeyen, T.B.M.M'nde ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle ve

sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilen torba yasalarla getirilen hükümlerle bütüncül olmayan yasa yapma alışkanlığı ilave problemlere neden olmakta, kod yasalardaki bazı hükümlerin sık sık değişimine sebebiyet vermektedir.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi(?) ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişiklikler ve “atanmış bakan” müessesesi kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilemekte, bu durum ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM’yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa’nın “Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi” başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.’nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda yaklaşık 57 aydan beri yaşanan problemler güncelliğini korumaktadır.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana 137² adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikliklerinin, “atanmış bakan” müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

“İstismarcı anayasa değişikliğinin istismarcı uygulanması”, Türkiye devletini, Anayasal devlet özelliğinden uzaklaştırmış bulunmaktadır.

Asgari emekli maaşlarında yapılacak artış miktarının önce Cumhurbaşkanı tarafından kamuoyuna ilan edilmesi, emeklilere dini bayramlarda yapılacak ikramiye ödemesi ile ilgili düzenlemenin Cumhurbaşkanıya telefonla sorulmasının kamuoyuna deklare edilmesi, bilahare bu artış oranlarının gerektirdiği yasa değişikliğinin yine iktidar partisi milletvekillerince hazırlanan kanun teklifiyle T.B.M.M. taşınması anayasal devlet özelliğinden uzaklaşılmasının göstergesidir.

² 120,121,122,124,125,126,127,128,129,130,131,132,133,134,135,136, 137 sayılı Kararnameler OHAL Kararnameleridir.

2018 seçimlerinden sonra geçen elli yedi aylık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM’de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla “torba yasa” biçimiyle muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp (!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metninin içeriğinden dahi habersiz olduğu, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyonlara anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri, konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanamadığı müşahade edilmektedir.

24 Haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tekliflerin tümü nerdeyse torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi diye bir sistem yoktur, böyle bir realite, yasama-yürütme ilişkisi tarzına da uygun düşmemektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından torba kanun adı verilen yöntem ile çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan bazı düzenlemelerin kendi içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de geliştiği açıktır.

9 Temmuz 2018’de yürürlüğe giren 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliğinin elli yedi aylık uygulaması, “tek adam yönetiminin” sürdürülemez özelliğini teyit etmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Anayasa değişikliği ile hükümet ve bakanlar kurulu kaldırılmış, “Cumhurbaşkanı’nın yürütme ile özdeşleşmiş olması”, nedeniyle yürütme “tek kişi” yönetimine indirgenmiştir.

Yasama bakımından da; parti başkanı olması nedeniyle TBMM’de Cumhurbaşkanı’nın ön onay vermediği yasa önerisi kabul görmemektedir. Bu tutum yasa tekliflerinin yasalaşma sürecini de olumsuz yönde etkilemektedir.

Nitekim söz konusu kanun teklifinde yer alan bazı konularla ilgili olarak daha önceden muhalefet partisi milletvekillerce verilmiş bulunan çok sayıda kanun teklifi bulunmaktadır. Bu kanun teklifinin görüşülmesi sırasında söz konusu kanun teklifinin daha önceden muhalefet partisi milletvekillerce

verilmiş bulunan kanun teklifleriyle birleştirilerek görüşülmesi önerisi kabul görmemiştir.

6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişiklikle bütçe kanunu dışında bütün yasa önerilerini hazırlama yetkisi, TBMM' üyelerine aittir. Ne var ki, yaklaşık elliye aylık uygulama, değinilen anayasal düzenlemeye rağmen, TBMM'nin yasama yetkisini özerk bir biçimde kullanamadığını teyit etmiş bulunmaktadır. Öncelikle, genellikle TBMM'de birinci parti konumunda olan AK Partili vekillerin imzasını taşıyan yasa önerileri, aslında Saray ve/veya bakanlık bürokratları tarafından hazırlanmakta; bu durum, yasama sürecini inisiyatif aşamasında muvazaalı kılmaktadır. Yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar, bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul'da ise, müzakere süreci işletilememekte; genellikle AKP-MHP (Cumhur ittifakı) üyesi vekillerin oyu belirleyici olmaktadır.

Çoğunluk dayatması nedeniyle müzakere sürecinin işletilemediği TBMM'de oylan kanunların çoğunluğu, Anayasa'ya aykırı bir biçimde hazırlanan "torba yasa" tarzına göre çıkarılmaktadır. Bunun sonucunda da yasanın ulaşılabilirlik, anlaşılabilirlik ve öngörülebilirlik özellikleri zedelenmekte veya ortadan kalkmaktadır.

Özet olarak, yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM'yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

Bütün demokratik ülkelerde temel kuraldır, parlamentolar yasama yetkisi konusunda ortaksızdır ve yasama yetkisi sadece parlamentolar tarafından kullanılır.

Yeni sistemde bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri³ vasıtasıyla Meclisin yasama yetkisinin bir kısmını kullanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile düzenlenemeyecek hususlarda dahi yetki aşımına gidilerek Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yürürlüğe konulduğu görülmektedir.

2018 yılı temmuz ayından itibaren 57 ay geçmesine karşın TBMM'nin yasa yapma işlevinde gözlemlenen aksaklıkların çözümü konusunda henüz bir mesafe alınamamıştır.

³ Kanun teklifinin komisyonda görüşüldüğü 09.01.2022 tarihine kadar Cumhurbaşkanı tarafından 17 si OHAL Kararnamesi olmak üzere toplam 137 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılmıştır.

((2/5017) esas numaralı “‘İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” nin T.B.M.M.’ne sunulması ve Plan ve Bütçe komisyonunda görüşmesi sırasında gözlemlenen tablo da maalesef yukarıdaki tespitlerimizi bir kez daha doğrular niteliktedir.

24 Haziran 2018 tarihinden itibaren T.B.M.M.’nde yasama faaliyeti açısından gözlemlenen gelişmeler bu sistemin sürdürülemez olduğunu “Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme” bir an önce geçilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

1. Anayasa’ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

1.1 Kanun Teklifinin bütününün Anayasa’ya uygunluk açısından değerlendirilmesi yapılmamıştır.

Kanun Teklifinin tümünün Plan ve Bütçe Komisyonu; görüşmelerinde İçtüzük madde 38 uyarınca Anayasa’ya uygunluk incelemesi yapılmamıştır. Komisyon, muhalefet şerhinin devamında açıklanacağı üzere Anayasaya aykırı madde barındıran teklifin görüşmelerinde İçtüzük kapsamında üzerine düşen yükümlülüğü tam anlamıyla yerine getirmemiştir.

Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanan ve kabul edilen yasalar, Anayasaya aykırıdır.

- İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmemiştir:

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” (İçtüzük, md.38).

İçtüzüğün 38. maddesinin ilk fıkrasının komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu ön sorun çözülmeden komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa’nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir.

Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir ön karar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve ön karar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun bir diğer yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder. Komisyondaki mevcut uygulama ise, tam tersi yöndedir: Komisyonlar, İçtüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa'ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmiş bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu, bu gerekliliği yerine getirilmeden yasayı, değerlendirmeye başlamış ve tartışmalar, esas itibarıyla maddelere ilişkin olarak yapılmıştır. Hatırlatmak gerekir ki, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen Anayasa'nın madde 11/2'deki "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" kuralı, İçtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade etmektedir. Bu nedenle, Anayasa'ya uygunluk incelemesi bakımından İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

1.2 Torba yasa uygulamasının anayasaya uygunluğunun da sorgulanması gerekir.

Söz konusu 19 maddeden oluşan mini torba kanun teklifi toplam biri birinden farklı 9 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükmünde Kararıyla değişiklik yapmaktadır.

2017 Anayasa değişikliği ile kurulan ve siyasal-anayasal tarihimize yabancı olan tek kişi yönetimi, Cumhurbaşkanlığı kararname (CBK) yoluyla bir tür "paralel yasama"ya dönüşmüştür. Bu bağlamda, yürürlükte bulunan çok sayıda Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine ilişkin Anayasa Mahkemesinin denetimindeki belirgin yavaşlık, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini askıya almak anlamına gelmektedir.

Aslen, sistematik şekilde Anayasa'ya aykırı hükümler içeren Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Cumhurbaşkanlığı dayatması ile kabul edilen antidemokratik yasalar üzerindeki Anayasa Mahkemesinin denetimi, hukuk devletinin olmazsa olmaz koşuludur.

OHAL düzenlemelerini denetlemekten kaçınan Anayasa Mahkemesinin artan iş yükünün de etkisiyle çok gecikmeli olarak verdiği kararlar içinde, özgürlükler lehine olanların sayısı sınırlı kalmaktadır. Anayasa Mahkemesi buna rağmen, son yıllarda, özellikle yürütme çevrelerinin hedefi haline gelmiştir.

Torba yasa uygulaması, yasama yetkisinin asli ve genel olma özelliğine aykırı olduğu gibi, yasaların ulaşılabilir, öngörülebilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini de zedelemektedir.

2017 Anayasa değişikliği ile yasama insiyatifi TBMM tekelinde bir yetki olarak öngörüldüğünden, milletvekilleri bu yetkiyi bizzat kullanmak durumunda bulunmaktadırlar.

Kuşkusuz, bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının, öneri metninin ham malzemesini oluşturacak olan ihtiyaçları milletvekillerine ve TBMM'ye iletmeleri yerinde ve yararlıdır. Ancak, tekliflerin TBMM dışında yazılması veya yürütmenin yönlendirmesi doğrultusunda kaleme alınması, yasama insiyatifinin münhasır yetki olma özelliği ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, 2017 Anayasa değişikliği ile öngörülen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri de, bizatihi Anayasaya aykırılıklar ötesinde- torba yasa uygulamasını yerindesiz kılmaktadır.

Dahası, torba yasa esasen Anayasa Mahkemesi'nin de denetimini çok zorlaştırdığı için, bu yönüyle de Anayasa'ya aykırılık sorunu öne çıkmaktadır.

Anayasa'nın 7. maddesine göre; *“Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez”*

“Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz” (md.11).

Bu saptama, bu Kanun Teklifi için de geçerlidir.

Ne var ki, normatif düzenleme yapma faaliyeti, genellikle özensiz olduğu gibi, çoğu Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri vasıtasıyla tamamen TBMM dışında cereyan etmektedir

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken 9 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükümünde Kararnamede değişiklik yapmakta olan 19 maddeden oluşan torba

kanun teklifi” nin bu haliyle anayasaya aykırı olduğu yönündeki değerlendirmemiz kabul görmemiştir.⁴

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. maddesi “ Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder“ hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan maddeler üzerinde görüşmelere geçilmesi İçtüzüğe aykırıdır.

2. Yaklaşık elli yedi aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına, ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan aceleyle geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmaktadır.

Bu alışkanlık 2023 seçimlerine çok az bir süre kalmasına rağmen Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27. Dönemin 6.Yasama döneminde de ısrarla sürdürülmektedir.

Daha önce de Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılan 26.07.2018 tarih ve 7146 sayılı “Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, “11.10.2018 tarih ve 7147 sayılı “Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun”, 27.12.2018 tarih ve 7159 sayılı “Karayolları Trafik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı “Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması

⁴ Bu konudaki geniş değerlendirmeler 196 sıra sayılı Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin” Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/2633)” ile ilgili Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 30 ila 35. Sahifeleri ile İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile ilgili Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 22 ila 28. Sahifelerinde yer almaktadır.

Hakkında Kanun”, 18.01.2019 tarih ve 7162 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 21.02.2019 tarih ve 7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 30.05.2019 tarih ve 7176 sayılı “Bazı Kanunlar ile 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 17.07.2019 tarih ve 7186 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” , 05.12.2019 tarih ve 7194 sayılı Digital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 21.12.2019 tarih ve 7201 sayılı “Kamulaştırma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 20.02.2020 tarih ve 7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 25.03.2020 tarih ve 7226 sayılı “Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılması Hakkında Kanun”, 16.04.2020 tarih ve 7244 sayılı “Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 18.06.2020 tarih ve 7247 sayılı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 23.07.2020 tarih ve 7252 sayılı “Digital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 16.10.2020 tarih ve 7254 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” 11.11.2021 tarih ve 7256 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 15.04.2021 tarih ve 7316 sayılı numaralı “Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 29.04.2021 tarih ve 7318 sayılı “Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 20.05.2021 tarih ve 7319 sayılı “Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 03.06.2021 tarih ve 7326 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun” , 18.07.2021 tarih ve 7333 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 22.12.2021 tarih ve 7349 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 19.01.2022 tarih ve 7351 sayılı “Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 08.04.2022 tarih ve 7394 sayılı “Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması

Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 26.05.2022 tarih ve 7407 sayılı “Bankacılık Kanunu ve Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 1.07.2022 tarih ve 7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 3.11.2022 tarih ve 7420 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 16.11.2022 tarih ve 7421 sayılı “Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 09.01.2023 tarih ve 7433 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 12.01.2023 tarih ve 7431 sayılı “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” gibi İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve 4’u grup Başkan Vekili olan 5 milletvekili tarafından verilmiş bulunan 2/5017 esas numaralı “İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” de geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan 19 maddeden oluşan bir mini torba yasa hüviyetinde bulunmaktadır.

Söz konusu mini torba kanun teklifinin sivil toplum kuruluşlarının, sektör temsilcilerinin ve ilgili kamu kuruluşlarının geniş ölçüde görüşüne başvurulmadan acele ile hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Bu durum sivil toplum temsilcilerinin teklifin komisyonadaki görüşmeleri sırasında yaptığı açıklamalardan öğrenilmiştir.

Söz konusu torba kanun teklifi 24.03.2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak da Adalet ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına sevk edilmiştir.

Kanun teklifi diğer bazı ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren bazı düzenlemeleri içermesine rağmen başkaca herhangi bir tali komisyona sevk edilmemiştir.

Söz konusu kanun teklifinin 27.03.2023 gün saat 13.00 de Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının yine 24.03.2023 tarih ve Z-13922241-130.02-189998 sayılı yazıları ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Adalet ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarında gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

Kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunun 27.03.2023 günü saat 13.00'de başlayan 23.44'e kadar devam eden toplantısında yaklaşık onbuçuk saat süren bir çalışma süreci sonunda kabul edilmiştir.

Kanun teklif metninin Komisyonda görüşülmesine başlanılmadan önce tarafımızca yapılan mutlaka yasalaşması gereken ivedi düzenlemelerle, teknik çalışmayı gerektirmeyen maddelerle ilgili çalışmanın teklifin diğer maddelerinden ayrılarak süratle yasalaştırılması, diğer maddeler ile ilgili olarak daha detaylı bir çalışmanın yapılması yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

Geçmiş dönemlerde de kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenecek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır. Hatta bu düzenlemelerden bazıları bilahare Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunularak iptal edilmektedir.

Bu torba kanun teklifinde yer alan düzenlemelerden bazıları toplumumuzda yaşayan geniş bir kesimi oluşturan emeklilerimizi, işçilerimizi, sanayicilerimizi ve tüm çalışanlarımızı ilgilendirmekte olup acele ile torba yasa mantığıyla düzenlenmemesi gereken hassasiyette olan konulardan oluşmaktadır.

Acele ile yapılmak istenen değişikliklerden en önemlileri ülkemizin yaşadığı korkunç enflasyon ortamında çalışan ve emekli kesimin maaş ve diğer aylık ödemelerinde 2023 yılında uygulanacak olan artış miktarının saptanması ile ilgilidir.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin sosyal, ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmamasına sebebiyet verilmektedir.

Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanmamaktadır. Bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olunmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik "Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri" başlıklı 14'üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi sırasında özenli bir şekilde hazırlanması gereken mali yük tablosu **komisyon çalışmaları başlamadan komisyon üyelerinin dikkatine sunulmamıştır.**

Hazırlanan Etki Analizi tablosuna göre toplam 149 Milyar TL. civarında yük getireceği anlaşılan söz konusu düzenlemeler ile ilgili olarak 2023 yılı Merkezi Bütçe Kanunu ödenekleri, Sosyal Güvenlik Kurumunun aktüer denge hesapları, Bütçeden Sosyal Güvenlik Kurumuna transfer edilecek kaynak miktarları açısından ne tür bir düzenlemeye gidileceği konusunda net bir açıklamada bulunulmamıştır.

5018 sayılı Kanununun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Erkler ayrılığı ilkesini zedeleyen TBMM'nin denge ve denetleme mekanizmasını tamamen ortadan kaldıran Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan yeni durumda; kanun tekliflerinin bizzat milletvekilleri tarafından hazırlanmış olduğu varsayımıyla (?) kanun teklifleri ve etki analizleri ile ilgili mekanizmanın nasıl kurulacağı, etki analizi için gereken sayısal verilerin yürütme organından ne tür bir yöntemle edinilip komisyon üyelerine sunulacağı konusunda belirsizlikler mevcut bulunmaktadır. Bu sorunun ivedilikle ele alınarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Ayrıca teklif metinlerinde yer alan düzenlemelerin kapsamlı mali yükünün T.B.M.M.'den ve komisyon üyelerinden gizlenmesini parlamento hukuku, demokrasi açısından sakıncalı bulmaktayız.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

19 maddeden oluşan söz konusu torba kanun teklifinin;

-1 ve 7.maddelerinin Milli Savunma Komisyonunda,

-2, 3, 4 ve 15. maddelerinin Adalet Komisyonunda,

-9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 16. maddelerinin Sağlık Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda,

-8. maddesinin Sanayi, Ticaret, Enerji Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda

ayrıca esas veya tali komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İtüzüğünün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İtüzüğün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de İtüzükle uygun olacaktır.

Söz konusu 19 maddeden oluşan torba kanun teklifi toplam 9 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapmaktadır. Bu durumu belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

“İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

(Toplam 9 adet Kanun ve 2 adet Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapmaktadır.)

Teklif Maddesi	Kanun / KHK No.	Düzenleme Yaptığı Kanun / KHK
1	1	24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi

2	2	24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "% 86'sı" ibaresinin "% 90'ı" olarak, (c) bendinde yer alan "% 83'ü" ibaresinin "% 86'sı" olarak değiştirilmesi
3		2802 sayılı Kanununun 106. Maddesinin 106 ncı altıncı fıkrasının birinci cümlesinin değiştirilmesi
4		2802 sayılı Kanunun I sayılı Ek Gösterge Cetvelinin (a) sırasında yer alan "8000" ibaresinin "9000" olarak ve (b) sırasının değiştirilmesi ve (b) sırasından sonra gelmek üzere (c) sırasının eklenmesi
5	3	24/10/1983 tarihli ve 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanunu'nun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına bent eklenmesi
6		2933 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına bent eklenmesi
7	4	28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun'un 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi
8	5	5/6/1986 tarihli ve 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun'un ek 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte:" ibaresinin "Devir tarihi itibarıyla;" şeklinde değiştirilmesi ve maddeye fıkra eklenmesi
9	6	25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na geçici madde eklenmesi
10	7	31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun ek 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "1.100'er TL" ibaresinin "2.000'er TL" şeklinde değiştirilmesi
11		5510 sayılı Kanununun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "5.500" ibaresinin "7.500" şeklinde değiştirilmesi
12	8	4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının değiştirilmesi
13		5620 sayılı Kanuna ek madde ilave edilmesi
14	9	18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu'nun geçici 4 üncü maddesine fıkra eklenmesi
15	1	23/1/1987 tarihli ve 270 sayılı Yüksek Hakimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 1 inci maddesinde yer alan cetvelin birinci ve ikinci sırasında yer alan tazminat göstergesi oranının (17.000) olarak değiştirilmesi, üçüncü sırasında yer alan " Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri," ibaresinin metinden çıkarılması, ikinci sırada yer alan "Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire Başkanları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri," ibaresinin eklenmesi
16	2	27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye ek madde eklenmesi

17		375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki (II) Sayılı Cetvelinin (2) numaralı sırasına "Özelleştirme İdaresi Başkanı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Ek göstergesi 7.800 ve daha yüksek tespit edilen kadrolarda bulunanlar" ibaresinin, Eki (V) Sayılı Cetvelin (2) numaralı sırasına "Ek göstergesi 7.800 ve daha yüksek tespit edilen kadrolarda bulunanlar" ibaresinin eklenmesi
18		Yürürlük maddesidir.
19		Yürütme maddesidir.

19 (yürürlük ve yürütme dahil) maddeden oluşan söz konusu mini torba kanun teklifinin, 2 maddesi Cumhurbaşkanlığı, 4 maddesi Adalet Bakanlığını, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay'ı, 1 maddesi İçişleri Bakanlığını, 1 maddesi Türkiye Taşkömürü Kurumunu, 4 maddesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını (Sosyal Güvenlik Kurumunu), , 1 maddesi Türkiye İş Kurumunu, 1 maddesi Hazine ve Maliye Bakanlığını, kamu idarelerinde Uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabibi kadro veya pozisyon unvanlarında istihdam edilen personelin maaşlarında düzenleme yapan 1 maddesi ile geçici işçilerle ilgili düzenleme yapan 2 maddesi tüm bakanlıkları, kamu kurum ve kuruluşlarını, ilgilendiren hususlardan oluşmaktadır.

19 maddeden oluşan Kanun Teklifinde;

-Milli Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile Kore Harbinde fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve Kıbrıs Barış Harekatlarına fiilen katılmış olan Türk Vatandaşları ile vefatları nedeniyle dul eşlerine vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup-olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi,

- Yargıtay Birinci Başkan Vekilleri, Danıştay Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları, Yargıtay ve Danıştay Üyelerinin kıstas aylık oranı Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı hale getirilmesi,

-Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci başkanvekilleri, Danıştay başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları, Yargıtay

ve Danıştay üyelerinin ek tazminat oranı (25.000) puan artırılarak, oran, Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ile eşit duruma getirilmesi,

-Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısının ek gösterge oranı Anayasa Mahkemesi Başkanı ile Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekilinin ek göstergesi de Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı olacak şekilde yeniden düzenlenmesi,

- Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Sayıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay-Danıştay Birinci Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili ve Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire Başkanlarına verilen yüksek hakimlik tazminatı oranları (17.000)'e çıkartılarak Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ile eşit duruma getirilmesi,

- Deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası verilmesi,

- Deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren yabancı kişilere Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile Üstün Fedakârlık Nişanı verilmesi,

- Hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatanına hizmet etmiş Türk Vatandaşlarından, vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi,

-3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanunun ek 2 nci maddesinde devri yapılamayacak taşınmazların mevcut hukuki durumlarının tespiti,

-Türkiye İş Kurumu tarafından işsizlik ödeneğine ilişkin ödemeler yapılmakla birlikte geriye dönük kontroller sonucunda fazla ve yersiz ödeme yapıldığı tespit edilenlerden 31/12/2012 tarihi ve öncesi döneme ilişkin işsizlik ödeneğinden

kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden maddenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanların terkin edilmesi,

- Emeklilere Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında ödenmekte olan 1.100'er TL tutarındaki ikramiyelerin 2.000 TL ye yükseltilmesi,

Yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilerimize ve hak sahiplerine dosya bazında 5.500 TL olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 7.500 TL'ye yükseltilmesi,

-2017 yılında emeklilik aylığı bağlanan Güvenlik korucuların da asgari emeklilik aylıklarının 7.500 TL.'ye yükseltilmesi,

-Kurumların ihtiyaçları doğrultusunda geçici işçi çalıştırma süresinin uzatılması, böylece geçici işçilerin çalıştıkları kurumlarda onbir ay yirmidokuzgün kadar istihdamına imkân sağlanması,

-Kamu kurum ve kuruluşları tarafından çalıştırılmakta olan geçici işçilerin, kıdem esasına göre hizmet süresi en çok olan işçiye öncelik tanınmak kaydıyla, işyerinde çeşitli nedenlerle boşalan sürekli işçi kadrolarına geçişinin yapılması,

-Özel kanunları uyarınca yapılan çeşitli ödemeler de dikkate alınarak kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen uzman tabip ve tabip kadro veya pozisyonlarında bulunan personel arasında ücret dengesinin sağlanmasına yönelik olarak ilave ödeme yapılması,

-7417 sayılı Kanunla yapılan değişikliğe uyum amacıyla 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki (II) ve (V) sayılı cetvelde değişiklik yapılması,

gibi biri birinden farklı 17 ayrı konuda, toplam ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükmünde Kararnamede ayrıntılı değişikliklerin de yer aldığı düzenlemeler bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun kendi ihtisas alanı ile ilgili olmayan konularda da bazı kanunlarda değişiklik veya ekleme yaparak mevcut sistemi değiştiren söz konusu diğer maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonunda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan acele ile yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Birbiriyle ilgili bulunmayan toplam 9 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapan 9 madde içeren söz konusu teklif, aynı zamanda mini bir torba yasa teklifi hüviyetindedir.

Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır.

Çok sayıda Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan içtüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu torba kanun teklifi de birbirinden farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun teklifinin komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

2018 yılının ikinci yarısında başlayan ve adına “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” adı verilen ucube yönetim sisteminde İktidarın torba yasa teklifi hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılabilir değildir.

Konu ve kapsam itibarıyla biri biriyle ilgisi bulunmayan bazı kanunların mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin

adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz.

Meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunların ve yapılan düzenlemelerin tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili tüm ihtisas komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İçtüzüğü'nün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracak kanaatindeyiz.

-Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili içtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

-Teklif Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas konusu ile ilgisi bulunmayan bazı kanunlarda yapılan değişiklikleri ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili tüm meslek kuruluşlarının ve sektör temsilcilerinin görüşleri alınmamış veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır. Görüşlerini belirten sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine itibar edilmemiştir.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamış veya alınan görüşler görüşmelerden önce Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin bazıları ile ilgili olarak tam ve kapsamlı bir etki analizi çalışması yapılmamıştır. Yapılan analiz çalışması maddelerin komisyonda görüşülmesine geçildiği sırada komisyon üyelerinin bilgisine sunulmuştur.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle acele yasa yapma alışkanlığını genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulmaktayız.

3 Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

9 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükmünde Kararnamede ayrıntılı değişiklik yapan 19 maddelik yasa teklifinin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Teklifin 1. ve 7.maddelerinin değerlendirilmesi

Teklifin 1. maddesiyle; 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrası değiştirilerek, Muharip Gaziler arasındaki aylık farklılıklarının giderilerek, Milli Mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile Kore Harbinde fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve Kıbrıs Barış Harekatlarına fiilen katılmış olan Türk Vatandaşları ile vefatları nedeniyle dul eşlerine vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup-olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi konusunda düzenleme yapılmaktadır.

Teklifin 7. maddesiyle; 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanununun 2nci maddesinin ikinci fıkrası değiştirilerek, Hiçbir karşılık ve menfaat gözetmeksizin üstün başarı ve gayretle Türk Vatanına hizmet etmiş Türk Vatandaşlarından, vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi konusunda düzenleme yapılmaktadır.

Maddelerin komisyonda görüşülmesi sırasında madde metninde yer alan ölüm halinde eşe aylık bağlanmasının eşin tekrar evlenmemesi şartına bağlanması yönündeki düzenlemenin Anayasal hükümler dikkate alınarak tekrar gözden geçirilmesi yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

Söz konusu mevzuatta geciktirilen değişiklikleri olumlu bulmakla birlikte, 14 Mayıs seçimlerinin yaklaşması dolayısıyla zamanlamasını manidar bulmaktayız.

3.2 Teklifin 2, 3, 4. ve 15. maddelerinin değerlendirilmesi

Teklifin 2. maddesiyle; 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “% 86’sı” ibaresi “% 90’ı” şeklinde, (c) bendinde yer alan “% 83’ü” ibaresi “% 86’sı” şeklinde değiştirilerek, Yargıtay Birinci Başkan Vekilleri, Danıştay Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları, Yargıtay ve Danıştay Üyelerinin kıstas aylık oranı Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı hale getirilmektedir.

Teklifin 3. maddesiyle; 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesi değiştirilerek, Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci başkanvekilleri, Danıştay başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları, Yargıtay ve Danıştay üyelerinin ek tazminat oranı (25.000) puan artırılarak, oran, Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ile eşit duruma getirilmektedir.

Teklifin 4. maddesiyle; 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilerek Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısının ek gösterge oranı Anayasa Mahkemesi Başkanı ile Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekilinin ek göstergesi de Anayasa Mahkemesi üyeleri ile aynı olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Teklifin 15. maddesiyle; 23/1/1987 tarihli ve 270 sayılı Yüksek Hakimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinde yer alan cetvelin birinci ve ikinci sırasında yer alan tazminat göstergeleri (17.000) olarak değiştirilmiş, ikinci sırasında yer alan “Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire Başkanları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri,” ibaresi eklenmiş ve üçüncü sırasında yer alan “Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri,” ibaresi cetvelden çıkarılarak, Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Sayıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay-Danıştay Birinci Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vekili ve Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire

Başkanlarına verilen yüksek hakimlik tazminatı oranları (17.000)'e çıkartılarak Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri ile eşit duruma getirilmektedir.

Maddenin komisyondaki görüşmeleri sırasında, söz konusu farklılıkların neden ortadan kaldırılarak eşitleme yoluna gidildiği, konusundaki sorulara tatminkar yanıt verilmemiştir.

Söz konusu değişikliklerle yüksek yargı hâkimleri arasında bir dengeleme, eşitlik sağlamakla birlikte, yüksek yargı organlarına seçilme yeterliliğine sahip olan birinci sınıf hakimlerle yüksek yargı organlarında görev yapanlar arasında yüksek ücret farklılıklarının birtakım problemlere neden olabileceği, yargı camiasında rahatsızlık yaratabileceği yönündeki eleştirilere de yanıt alınamamıştır.

3.3 Teklifin 5. ve 6. maddelerinin değerlendirilmesi

Teklifin 5. maddesiyle; 24/10/1983 tarihli ve 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına bent ilavesiyle, Deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası verilmesi konusunda düzenleme yapılmaktadır.

Teklifin 6. maddesiyle; 2933 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent ilavesiyle, Deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların ortaya çıkmasının önlenmesi veya bunlarla mücadele edilmesi ile meydana gelen zararların giderilmesinde yaptığı çalışmalar ya da sunmuş olduğu katkılarla üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren yabancı kişilere Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile Üstün Fedakârlık Nişanı verilmesi konusunda düzenleme yapılmaktadır.

Ancak ilgili maddede yer düzenlemeler; sivil toplum örgütlerini de kapsayıp kapsamadığı konusunda belirsizlik içermektedir

Söz konusu maddelerin komisyonda görüşülmesi sırasında eski sistemde söz konusu madalya ve nişanların Bakanlar Kurulunun teklifi ve Cumhurbaşkanının

onayıyla verildiği ifade edilerek, yeni sistemde Bakanlar Kurulu ortadan kaldırıldığı gibi teklif makamının ne olacağı konusunda sorduğumuz sorulara yanıt verilmemiştir.

3.4 Teklifin 8. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin 8. maddesiyle; 5/6/1986 tarihli ve 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanunun ek 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte:” ibaresi “Devir tarihi itibarıyla;” şeklinde değiştirilerek, ve maddeye;

“Taksitli ödemelerde kalan miktarı karşılayacak tutarda kesin ve taksitlendirmeye uygun süreli banka teminat mektubu verilmesi veya devredilen taşınmazın üzerinde 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümleri uyarınca Hazine lehine kanuni ipotek tesis edilmesi hâlinde, taşınmaz tapuda hak sahibi adına devredilir. Düzenlenen hak sahipliği belgelerinin idarece yazılı olarak tapu idaresine bildirilmesi üzerine, devir ve kanuni ipotek tapu siciline resen tescil edilir”

şeklinde bir fıkra eklenmektedir.

Teklifin bu maddesi, 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanunun ek 2 nci maddesinde devri yapılamayacak Havza-i Fahmiye sınırlarında kalan taşınmazlarla ilgili düzenleme yapılarak hukuki itilafların çözümüne ilişkin düzenlemektedir.

Söz konusu düzenlemeden ilk etapta yaklaşık 6.200 vatandaşın hak sahibi olabileceği, bilahare 9 bin vatandaşın da bu düzenlemeden yararlanacağı ifade edilmiştir.

Zonguldaklı, Bartınlı, Karabüklü yani bu Zonguldak taş kömürü havzasında zilyetlik sahibi olup da mülkiyet sahibi olamamış binlerce vatandaşın bu yönde bir talebinin olduğu ifade edilmesine karşın söz konusu taşınmazlar üzerinde bulunan bina ve diğer müktesabatın depreme ve doğal afetlere karşı dayanıklılığının test edilmesi ile ilgili bir düzenlemenin madde metninde yer almaması eksiklik olarak değerlendirilmektedir.

3.5 Teklifin 9 maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle;25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenerek, Türkiye İş Kurumu tarafından işsizlik ödeneğine ilişkin ödemeler yapılmakla birlikte geriye dönük kontroller sonucunda fazla ve yersiz ödeme yapıldığı tespit edilenlerden 31/12/2012 tarihi ve öncesi döneme ilişkin işsizlik ödeneğinden kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden maddenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanların terkin edilmesi yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Söz konusu maddenin görüşülmesi sırasında düzenlemenin 36 Milyon TL tutarında maliyetinin olduğu ifade edilmiştir.

3.6 Teklifin 10 maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "1.100'er TL" ibaresi "2.000'er TL" şeklinde değiştirilerek, Emeklilere Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında ödenmekte olan 1.100'er TL nin 2.000 TL ye yükseltilmektedir.

Söz konusu maddenin görüşülmesi sırasında düzenlemenin 24.9 Milyar TL tutarında ek maliyetinin olduğu ifade edilmiştir.

Maddenin komisyondaki görüşmeleri sırasında; Mevcut maddenin yürürlüğe girdiği 2018 yılının mayıs ayındaki TÜFE'endeksi dikkate alındığında söz konusu ödemenin günümüz itibarıyla 4.151 liraya ulaşması gerektiği, 2018 yılındaki dönemde asgari ücretin yüzde 62,4'üne tekabül eden tutarın son yapılacak artışla 2 bin TL olacak tutarın asgari ücretin yüzde 23,5'ine ancak tekabül ettiği, emekliye asgari ödeme tutarının yasalastığı tarih dikkate alındığında ise asgari emekli aylığı tutarının 1.000 TL olarak hesaplandığı tarih ile bugün 7.500 TL.'ye getirildiği dikkate alınarak söz konusu bayram ikramiyesi ödemesinin yetersiz olduğu yönündeki tespitlere tatminkar yanıtlar verilmemiş, söz konusu ödemenin yürürlükteki asgari ücret seviyesine çıkarılması yönündeki önergemiz de iktidar partisi milletvekillerince red edilmiştir.

Komisyonunda söz alan sivil toplum temsilcileri de söz konusu düzenlemeyi yetersiz bulmuşlardır.

3.7 Teklifin 11 maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "5.500" ibaresi "7.500" şeklinde değiştirilerek, yaşlılık/malullük/ölüm aylığı almakta olan emeklilerimize ve hak sahiplerine dosya bazında 5.500 TL olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarının 7.500 TL'ye yükseltilmektedir.

Söz konusu düzenlemeden faydalanacak kişi sayısının 8 milyon 796 bin 848 olduğu ifade edilmiştir. Söz konusu düzenlemenin EYT liler hariç toplam maliyetinin on iki aylık maliyetinin 98,5 milyar lira. 2023 yılı dokuz aylık maliyeti 65 milyar lira olduğu ifade edilmiştir.

Söz konusu maddenin görüşülmesi sırasında düzenlemenin 85 Milyar TL. yıllık etki analizinin ise 120 Milyar TL civarında olduğu ifade edilmiştir.

Söz konusu düzenleme ödenen prim düzeyi ile emeklilik aylığı arasındaki ilişkiyi de bozmaktadır.

Komisyonunda söz alan sivil toplum temsilcileri de söz konusu düzenlemeyi yetersiz bulmuşlardır.

Bu düzenleme bir zam değildir.

Emeklilerin kendi kök aylıkları değişmemektedir. 7 bin 500 TL altında kalan emekli aylıkları Hazine katkısıyla 7 bin 500 TL'ye tamamlanacaktır. Yapılan işlem 5510 sayılı yasanın 119. maddesine göre farkın Hazine tarafından karşılanmasıdır.

Burada da ince hesaplanmış bir "AKP klasiği" ile karşılaşılmaktadır. Emeklilerin kök aylıkları aynı kalacağı için normal zam dönemlerinde (Ocak ve Temmuz) emekli aylıklarına 7 bin 500 TL üzerinden değil kendi kök aylıkları üzerinden zam yapılacaktır.

Örneğin şu anda kök aylığı 5 bin TL olan bir emekli 500 TL Hazine desteği ile 5 bin 500 TL aylık almaktadır. Bu emekli yeni durumda 2 bin 500 TL Hazine desteği ile 7 bin 500 TL alacaktır. Ancak Temmuz 2023'te alacağı zam 5 bin TL üzerinden hesaplanacaktır. Örneğin yüzde 20 zam alırsa kök aylığı 6 bin TL olacaktır. Bu kez Hazine bin 500 TL'lik kısmı karşılayacaktır.

İktidar sistemi düzeltmek yerine emekli aylıklarında dipte bir eşitlik sağlamayı hedeflemektedir. Böylece dipteki emekli aylıklarında bir miktar iyileştirme yapılırken daha yukarıdaki emekli aylıkları aşağıya baskılanmaktadır. Biraz fazla aylık alan emekliler de dipte, sefalet aylığında eşitlenmiş olacaktır. Daha fazla prim ödeyen veya uzun süre çalışmış olanlar daha düşük emekli aylığı alacaklardır. Emekliler tıpkı asgari ücrette olduğu gibi dipte eşitlenecektir.

Yetkililerin açıklamalarına göre emeklilerin yaklaşık yüzde 60'i 8 bin TL altında aylık aldığı dikkate alındığında, 8 bin 506 TL olan asgari ücret altında aylık alan emeklilerin oranı yüzde 65-70 oranında hesaplanmaktadır. Bu korkunç bir durumdur. En düşük aylığının 7 bin 500 TL'ye tamamlanması daha düşük emekliler için kısmi bir ferahlama sağlasa da 7 milyona yakın emekli için değişen bir şey olmayacaktır.

Diğer yandan, Kurum tarafından ödenen emekli aylıklarının dağılımı da kamuoyu ile paylaşılmamaktadır. Kaç hak sahibinin 3.500 TL ve altında ölüm aylığı aldığı bilinmemektedir.

2003 ila 2023 yılları arasındaki emekli maaşları ile asgari ücret miktarlarına ilişkin gelişim trendinin değerlendirilmesinden gelişimin emekli maaşları aleyhine geliştiği anlaşılmaktadır. Yapılan hesaplamalarda 2003'te 4/A en düşük emekli maaşı asgari ücretten yüzde 47 fazlayken 2015'te neredeyse eşitlenen iki ücret arasındaki makas tersine dönerek yeniden açılmaya başlamış, 2023'e geldiğimizde 8.506 liraya yükselen asgari ücret, 4/A en düşük emekli maaşından yüzde 45 daha fazla bir tutara ulaşmıştır.

Bu maddenin görüşülmesi sırasında, söz konusu tutarın yetersiz olduğu belirtilerek asgari ücretin 2023 yılı için 8.506 TL'ye yükselmesinin ardından, emeklilerin yaşam standartlarının da bir nebze olsun düzeltilebilmesi amacıyla emekli aylıklarının da net asgari ücret seviyesine yükseltilmesini amaçlayan önergemiz kabul görmemiştir.

Yine bu maddenin görüşülmesi sırasında, madde metninde bir fıkra eklenerek;

“Bu Kanun ve 1479 Sayılı Esnaf Ve Sanatkarlar Ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu gereğince; tabip veya dış tabibi kadro ve pozisyonları esas alınarak emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış olup, aylıklarıyla birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanamamış olan tabip ve dış tabiplerinden ilgili mevzuatına göre uzman olanlara (26.000) gösterge

rakamının, uzman olmayanlara (20.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda her ay emekli aylıklarıyla birlikte ilave ödeme yapılır”

şeklindeki öneremiz de kabul görmemiştir.

3.8 Teklifin 12 ve 13. Maddelerinin değerlendirilmesi

Teklifin 12. maddesiyle; 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilerek, Kurumların ihtiyaçları doğrultusunda geçici işçi çalışma süresinin uzatılması, böylece geçici işçilerin çalıştırıldıkları kurumlarda on bir ay yirmi dokuz güne kadar istihdamına imkân sağlanmaktadır.

Teklifin 13. maddesiyle; 5620 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde ilavesiyle, Kamu kurum ve kuruluşları tarafından çalıştırılmakta olan geçici işçilerin, kıdem esasına göre hizmet süresi en çok olan işçiye öncelik tanınmak kaydıyla, işyerinde çeşitli nedenlerle boşalan sürekli işçi kadrolarına geçişinin yapılması sağlanmaktadır.

Bu düzenlemeden 5620 sayılı Kanun'un 1 'inci maddesinin (c) bendinde yer alan il özel idareleri, belediyeler, bunların kurdukları veya üye oldukları mahalli idare birlikleri ile müessese ve işletmelerinde ve belediyelerin bağlı kuruluşlarında geçici işçi pozisyonunda çalışanlar neden kapsam dışında tutulduğu anlaşılammıştır.

Kamuda geçici işçi ve taşeron işçi ayıbına son vermemektedir. Çok sayıda çalışan söz konusu düzenleme dışında bırakılmıştır. Anayasa'ya, hukukun temel ilkelerine göre sosyal diyalog anlayışına aykırı olarak hazırlanan 696 sayılı KHK taşeron işçilerin kadro sorununu bu işçilerin tamamı açısından çözmemiştir. Bu kararname yeni sorunlar, eşitsizlikler, adaletsizlikler ve haksızlıklar yaratmıştır. Bu düzenlemeyle KİT'ler, özel bütçeli kuruluşlar, sosyal tesisler, yapım ihaleleri, danışmanlık, çağrı merkezi ve hastane bilgi yönetim sistemi ihalelerinde çalıştırılan taşeron işçiler tamamen dışarıda bırakılmışlardır.

Sivil toplum temsilcileri de söz konusu düzenlemelerin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Söz konusu düzenlemeler, eksik ve amacına ulaşamayacak düzenlemelerdir.

Bu maddelerin Komisyonunda görüşülmesi sırasında söz konusu maddelerin teklif metninden çıkartılması ve mevcutta çalışan tüm geçici işçilerin (il özel idareleri, belediyeler, bunların kurdukları veya üye oldukları mahallî idare birlikleri ile müessese ve işletmelerinde (Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan şirketler hariç) ve belediyelerin bağlı kuruluşlarında çalışan geçici işçiler de dâhil) kadroya alınmasını düzenleyen önergemiz kabul görmemiştir.

Yine tarafımızca verilen 13. Maddede değişiklik önererek geçici işçilerin; çalıştıkları işyerlerinde bu maddenin yürürlük tarihinde var olan veya daha sonra boşalacak kadrolara, daimi işçi olarak atanmaları, geçirdiği hizmet süresine göre sağlanması yönündeki önerge de kabul görmemiştir.

3.9 Teklifin 14. maddesinin değerlendirilmesi

Söz konusu madde teklifin görüşülmesi sırasında iktidar partisine mensup milletvekillerce verilen 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun geçici 4 üncü maddesine fıkra eklenmesiyle, 2017 yılından önce emeklilik aylığı bağlanan Güvenlik korucuların da asgari emeklilik aylıklarının 7.500 TL.'ye yükseltilmesini öneren düzenlemedir.

Bu maddeyle 2017 yılı öncesinde aylık bağlanan toplam 40.077 dosyadan 42.757 kişiye dosya bazında 7.500 TL aylık ödenmesinin sağlandığı ifade edilmiştir.

3.10 Teklifin 16. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde ilavesiyle, Özel kanunları uyarınca yapılan çeşitli ödemeler de dikkate alınarak kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen uzman tabip ve tabip kadro veya pozisyonlarında bulunan personel arasında ücret dengesinin sağlanmasına yönelik olarak ilave ödeme yapılması sağlanmaktadır.

Teklifin bu maddesinin görüşülmesi sırasında söz konusu kadrolarda göreve Emekli Sandığına bağlı olarak başlayan bilahare BAĞKUR ve SSK mevzuatına tabi olarak çalışanların emeklilik durumları ile ilgili olarak ilave iyileştirici düzenlemeler yapılması konusunda yapılan önermelere iktidar partisi milletvekillerce tatminkar yanıtlar verilmemiştir.

Söz konusu maddenin kamuda görev yapan eczacıları da kapsamı yönünde verdiğimiz önereler Komisyonunda kabul görmemiştir.

3.11 Teklif metninin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerince verilen ve Ek madde ihdasını isteyen 8 adet reddedilen önerenin değerlendirilmesi

Söz konusu teklif metninin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından teklif metnine ek madde ihdasını isteyen ;

İlk önerge; kamu kurum ve kuruluşları, KİT ve belediyelerde geçici ya da mevsimlik işçi olarak çalışanların sürekli işçi kadrosuna geçirilmesi ve bu konudaki usul ve esasların Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken belirlenmesi amaçlayan önerge idi.

İkinci önerge, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 44'üncü maddeyle 2017 yılında taşeron işçisi olarak çalıştığı hâ lde kapsamda o lması veya başvuru şartlarını yerine getirememesi nedeniyle sürekli işçi kadrolarına alınmayan işçilerin sürekli işçi kadrolarına alınmalarına ilişkin, istisnai olarak yeniden başvuru yapabilmelerine ilişkin bir hak tanınması amaçlayan; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 45'inci maddeyle de2023 yılında ve öncesinde taşeron işçi olarak kamu kurumları ile KİT'ler, özel bütçeli kamu kuruluşları ve kanunla kurulmuş birlik ve kooperatiflerde çalıştırılan taşeron işçiler ile has tane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerinde çalışan işçilerin sürekli işçi kadrolarında istihdamı amaçlayan önerge idi.

İkinci önerge, Son dönemde doğalgaz ve akaryakıt fiyatlarındaki aşırı artışlar nedeniyle kış dönemi boyunca emekli vatandaşların ısıtma giderlerine bir ölçüde katkıda bulunmak amacıyla 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununu Ek 18. maddesinde değişiklik yapılarak emeklilere yılın ekim-şubat ayları arasında aylık 2.000 TL. her türlü vergiden istisna yakacak yardımı yapılmasını öneren önerge idi.

Üçüncü önerge; Kamuda taşeron işçi probleminin çözümü için, maddeyle Kamu ihale Kanunu'nda hizmet alım ihalelerine ilişkin yapılan tanımlamada değişiklik yapılarak personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı için öngörülen en az yüzde 70'lik asgari işçilik maliyeti ile yıl boyunca devam etmesi gibi şartların kaldırılması ile ihalenin

niteliğinin ilgili idare tarafından belirlenmesine yönelik hukuki belirlilik ilkesine aykırı olan takdir yetkisinin kaldırılması öngören düzenleme idi.

Dördüncü önerge; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye ekli (I) sayılı Cetvell'in "A- Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na Göre Alanlar" kısmının "2 - Kadroları Teknik Hizmetler Sınıfında yer alan personel" bölümünün (a) sırasında değişiklik yaparak Başmühendis, Başmimar, Mühendis, Mimar, Bölge plancısı ve şehir plancısı kadrolarında bulunanların ek ödeme oranının artırılmasını isteyen önerge idi.

Beşinci önerge; 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu' nun ek 84'üncü maddesiyle emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış olan tabip ve diş tabiplerine ilave ödeme yapılmasına olanak sağlanmış ancak makam tazminatı almaya hak kazanmış olanlar uygulama dışında bırakılmasını ortadan kaldıran düzenleme idi.

Altıncı önerge; BAĞKUR mensuplarına sicil affı getirilmesi ile ilgili olarak esnaf ve sanatkâr siciline veya odasına ya da her ikisine birden kayıtları bulunmakla birlikte üye kayıtlarının mevzuata uygun olarak yapılmadığının tespit edilmesi üzerine, sigortalılık süreleri geçersiz sayılarak iptal edilen süreleri borçlanabilme imkânı getirilmesine ilişkin önerge idi.

Yedinci önerge; 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmesiyle-4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine; 2023 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar ile 2023 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının bu Kanunun 27'nci, 29'uncu, 33'üncü ve geçici 2'nci maddelerine göre 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2023 yılı Nisan ayından geçerli olmak üzere 2.000 TL tutarında artırılması ile ilgili önerge idi.

Sekizinci önerge; 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 30'uncu maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında değişiklik yaparak danışman olarak çalışanlara sözleşmenin sona ermesi halinde iş sonu tazminatının ödenmesini amaçlayan önerge idi.

Söz konusu önergeler komisyonda görev yapan çoğunluk partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen 4. partinin milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

Sonuç olarak; Bu teklifle öncelikle Muharip Gaziler arasındaki aylık farklılıklarının giderilerek , tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi, vatani hizmet tertibinden bağlanan aylıkların sosyal güvencelerinin olup olmadığına bakılmaksızın, tüm gazilere asgari ücretin net tutarında aylık ödenmesi olmak üzere; bir kısım emeklinin aylıklarında yetersiz dengesiz ve kısıtlı bulduğumuz bir artışla mali haklarının artırılmasını, geçici işçilerle ilgili problemin kesin olarak değil yine kısmi şekilde çözümlenmesini içeren düzenlemeleri, desteklemekle birlikte (2/5017) esas numaralı “İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ile ilgili olarak yukarıdaki bölümlerde yer alan eleştiri ve kanaatlerimizi de saklı tutuyoruz.

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Abdüllatif Şener

Konya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Cavit Arı

Antalya

Süleyman Girgin

Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

Kanun teklifi, usul açısından Plan Bütçe Komisyonunda da belirttiğimiz üzere son derece eklektik ve kendi içerisinde bir bütünlüğü olmayan torba yasa tekniği ile hazırlanarak TBMM gündemine getirilmiştir. Ancak istisna olabilecek bir düzenleme tekniği, AKP iktidarı tarafından sistematik şekilde TBMM gündemine dayatılmaktadır.

Öte yandan “yaptım, oldu” mantığı yasal düzenlemeleri yap-boz tahtasına çevirmektedir. Komisyonda da belirttiğimiz üzere, yüksek yargı üyelerine ilişkin düzenlemelere dair ileri sürülen gerekçelerin tam tersini ifade eden gerekçelerle yine 2011 yılında AKP döneminde düzenlemeler yapılmıştır.

Hukuk ve demokrasinin geçerli olduğu ülkelerde yasaların istikrarlı, kamu yararını gözeten gibi çeşitli özelliklere sahip olmalıdır. Bu gerekliliğin her teklifte ihlal ediliyor olması, esasında, demokrasinin ve hukukun ihlali; dolayısıyla halk iradesinin ret edilerek meşruluk sorununun doğuşuna sebep olunmasıdır.

İktidarın Hesapsız Seçim Yatırımları, Büyük Buhranı Çağırıyor. Emekliler Sefaletle Mahkûm Ediliyor!

Türkiye halkları çoklu krizler ve 6 Şubat depreminin ortaya çıkardığı sonuçlarla mücadele ederken, AKP-MHP ittifakı oy kaybını gidermek üzere çeşitli seçim yatırımlarına devam etmektedir. Halkın kaynaklarını kendi partilerinin çıkarı için kullanmaktan imtina etmeyen bu anlayış, Türkiye ekonomisinin uzun erimli buhranların pençesine atmaktadır.

Emeklilere yönelik maaş ve ikramiye düzenlemesi, bu hayat pahalılığı karşısında emeklinin yarasına merhem olmaktan uzaktır. Fakat AKP için önemli olan, seçim yatırımı olarak “müjde” verip yandaş basına haber çıkarmaktır. En düşük emekli maaşının 7500 TL olacağı söylemin bu kanun teklifi içeriği göz önüne alındığında büyük bir tuzak olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan işlem 5510 sayılı yasanın 119. maddesine göre farkın Hazine tarafından karşılanmasıdır. Örneğin komisyon görüşmelerinde de belirttiğimiz üzere AKP-MHP ittifakı emekli maaşının 7.500 asgari ödenmesini müjde olarak duyursa da kök maaşta bir değişiklik yapılmamakta, milyonlarca emekli geçim sıkıntısı yaşamaya devam etmektedir. Daha somut bir şekilde ifade etmek gerekirse;

Emeklilerin kök aylıkları aynı kalacağı için normal zam dönemlerinde (Ocak ve Temmuz) emekli aylıklarına 7 bin 500 TL üzerinden değil kendi kök aylıkları üzerinden zam yapılacaktır. Örneğin şu anda kök aylığı 5 bin TL olan bir emekli yurttaş 500 TL Hazine desteği ile 5 bin 500 TL aylık alıyor. Bu emekli yurttaş yeni durumda 2 bin 500 TL Hazine desteği ile 7 bin 500 TL alacak. Ancak Temmuz 2023'te alacağı zam 5 bin TL üzerinden hesaplanacak. Örneğin yüzde 20 zam alırsa kök aylığı 6 bin TL olacak. Bu kez Hazine bin 500 TL'lik kısmı karşılayacak. Böylece emekliler kök aylıkları 7 bin 500 oluncaya kadar yeni bir zam alamayacaklar. Oysa aylıklar gerçekten 7 bin 500 TL olsaydı Temmuz 2023'te yüzde 20 zam olması durumunda zamlı aylıklar 9 bin TL olacaktı. AKP-MHP ittifakının yalan siyasetinde uzmanlaştığı bu incelikli tuzak düzenleme ile açıkça ortaya çıkmaktadır. Hazineden çıkan her bir kuruşun bir oya tekabül edeceği anlayışına karşı yurttaşlara kurulan bu kanun teklifi görünümündeki tuzakları kabul etmemiz mümkün değildir.

AKP İktidarında Emekçiler Asgari Ücrette Emekliler Sefalet Ücretinde Eşitlendiler

20 yılı aşkın AKP iktidarı süresince emekçiler ve emeklilerin yaşam şartları her geçen gün açlık ve sefaletle doğru kötüleşirken sermaye kâr rekorları açıklamayı

bir alışkanlık haline getirmiştir. Türkiye, AKP iktidarı eliyle büyük bir asgari ücretli ülke haline dönüşmüş, asgari ücretli emekçi sayısı istihdamın yaklaşık yüzde 60'ını oluşturarak açlık sınırı altında bir ücretle çalışan, emek sömürsünün sermaye lehine kar yaratan bir mekanizmanın dişlileri olarak yok edilmeye mahkum edilmişlerdir. Buna paralel olarak emekliler de sefalet ücretinde eşitlenmiş, asgari ücretin altında emekli maaşı alan milyonlarca emekli yaşam mücadelesi vermek zorunda bırakılmıştır. Söz konusu kanun teklifinin en düşük emekli maaşını 7 bin 500 TL'ye yükselteceği yanlışlığı da yurttaşlara kurulmuş bir seçim tuzağı olarak karşımızda durmaktadır. Yapılması gereken en düşük emekli maaşının 10 bin TL'ye yükseltilmesi, diğer emekli maaşlarının da en düşük emekli maaşı artış oranına göre arttırılmasının sağlanmasıdır. Türkiye'de emeğin açlık sınırı altında bir asgari ücrette eşitlenmesi ne kadar vahimse, emeklilerin sefalet ücretinde eşitlenmesi de o denli vahimdir. Bu açlık ve sefalet seviyesinin kabul etmemiz mümkün değildir. Diğer yandan bayram ikramiyelerinin 2 bin TL'ye yükseltilmesini de bir lütuf olarak gösteren AKP-MHP ittifakına hatırlatmak gerekir ki; 2 bin TL bir ikramiye değildir. İkramiye olarak telaffuz etmemiz gereken tutar bir maaşa denk olmalıdır. Bir kişinin bayram seyahatinin gidiş-dönüş masraflarını karşılayamayacak, çocuklarına, torunlarına harçlık verilemeyecek hale gelmiş 2023 AKP-MHP ittifakı Türkiye'sinin 2 bin TL'sinin hiçbir değeri yoktur. Bu sebeple bayram ikramiyelerinin asgari ücret seviyesinde olması gerekmektedir. Aksi durumda bu tutara ikramiye demenin hiçbir anlamı yoktur.

Sağlık Emekçilerine İlişkin Yetersiz Düzenlemelere Son!

Hekimlere ilişkin düzenleme görelî bir iyileştirme gibi görünse de hem sağlık emekçilerinin geçim sorunları devam etmekte hem de bu düzenleme hekimler arası bir eş güdüm sağlamaktan ve sağlık çalışanlarını bütünlüklü görerek iyileştirme gerçekleştirme gerçekliğinden uzak bir düzenlemedir.

Bu kapsamda, teklifin halkın gerçek sorunlarını çözebilmesi adına verdiğimiz iki önerge AKP-MHP oylarıyla ret edilmiştir. Bu bağlamda:

- 17 Ağustos ve sonrasında meydana gelen depremlerin yarattığı olağanüstü durum sebebiyle pek çok yurttaşın çalıştığı halde SGK girişleri yapılamamıştır. Bu sebeple 150 bin civarında yurttaşımız EYT düzenlemesinin dışında kalmıştır. Bu yurttaşlar emekli olabilmek için 17 yıla kadar ekstradan beklemek zorunda kalacaklardır. Bu konuda adaletin sağlanabilmesi için ilgili yurttaşlarımızın EYT kanunu çerçevesinde emekli olması sağlanmalıdır.
- Kur artışları sebebiyle, yurt dışında yüksek lisans ya da doktora eğitimini geç bitirmek veya bitirememekten dolayı çok sayıda öğrenci, altından kalkılamayacak miktarlarda tazminata mahkûm edilmektedir. İlgili öğrencilerin ödeyecekleri tazminat kur artışına bağlı olarak artmaktadır. Yüzbinlerce doları bulan bu tazminatların 4 yıl gibi kısa bir sürede geri ödenmesi mümkün olmadığı gibi, zamanında ödeme yapılamadığı için, faizlerle bu meblağ daha da artmaktadır. Öğrencilerden bu meblağın talep edilmesi adaletli değildir. Bu sebeple kur öğrencinin ilk aldığı burs zamanındaki kura endeksenerek sabitlenmeli ve makul koşullarda ödeme yapılması sağlanmalıdır.

Önergelerimiz ret edilerek halkın sorunlarını çözmek yerine otoriter yasama anlayışı devreye konmuştur.

Ayrıca geçici işçilik düzenlemesi emekçilerin taleplerini yeniden yok saymış, görmezden gelmiş bir düzenleme olarak bu kanun teklifinde yer almıştır. Emekçilerin talebi ve olması gereken iş güvencelerinin sağlanmasıdır. İşin devamlılığının söz konusu olduğu yerde emekçinin de devamlılığının sağlanarak kadrolu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu sayede yaşanan mağduriyetler giderilebilir, on binlerce geçici emekçinin kalıcı ve güvenceli bir istihdamı

teminat altına alınabilir. Emeğin bu anlayışla adeta kiralanıp, güvencesizleştirilerek sömürülmesi kabul edilemezdir.

Rıdvan Turan
Mersin

Dirayet Dilan Taşdemir
Ağrı

Garı Paylan
Diyarbakır

MUHALEFET ŞERHİ

(2/5017) esas numaralı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 24.03.2023 tarihinde Esas Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu olmak üzere TBMM Başkanlığına sunulmuş olup 27.03.2023 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmüştür. 18 madde olarak sunulan Teklif, Komisyon görüşmeleri esnasında yapılan bir madde ihdası sonucunda 19 madde olarak Komisyonunda kabul edilmiştir.

Teklif,

24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun,

24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu,

24/10/1983 tarihli ve 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanunu,

28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun,

5/6/1986 tarihli ve 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanun,

25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu,

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu,

4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile

23/1/1987 tarihli ve 270 sayılı Yüksek Hakimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükümünde Kararname ve 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede değişiklik öngörmektedir.

Usul Üzerine Değerlendirmeler

Komisyonomuza havale edilen ve gündeme alınan kanun tekliflerinin neredeyse tamamında eksik olarak gördüğümüz ve eksikliğini dile getirdiğimiz “etki analizi” konusu bu teklifte de iktidar grubu tarafından önemsenmemiştir. Plan ve Bütçe Komisyonu’na sunulan kanun tekliflerinin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 14. maddesi uyarınca etki analizi olarak bilinen ek raporlarıyla beraber arz edilmesi gerekmektedir. Yapılacak olan değişikliklerin bütçe üzerinde oluşturacağı ilave harcama ve gelirlerin Komisyon üyeleri tarafından açıkça bilinmesi yasama faaliyetinin kalitesi açısından büyük önem arz etmektedir.

Maalesef Teklifte beraber Komisyona sunulan “etki analizi” ilgili kanunun öngördüğü niteliklere sahip olamamış, bir prosedürün yerine getirilmesi amacıyla sunulan basit bir tablodan öteye gidememiştir. Ayrıca etki analizinin Komisyon görüşmelerinden önce dağıtılması Komisyon üyelerinin Teklif üzerindeki çalışmalarının daha kaliteli olmasını sağlayacaktır. Ancak Teklif sahipleri bu raporu son anda Komisyon üyelerine dağıtmakta ve yeteri kadar incelenmesine fırsat tanımamaktadır.

Usule ilişkin bir diğer husus ise Teklifin daha öncekilerde olduğu gibi tali komisyonlarda görüşülmeden Komisyonomuza getirilmesidir. Yüksek Yargıya ilişkin kurumlarda başkan ve üyelerin özlük haklarında yapılacak iyileştirmeleri içeren maddeler Adalet Komisyonunda enine boyuna tartışıldıktan sonra Komisyonomuzda görüşülmeliydi. Adalet ailesine de kulak verilerek konu son hale getirilmeliydi. Benzer biçimde kurum tabiplerinin özlük haklarının düzenlenmesine yönelik maddenin de Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşülmesi gerekmektedir. Detaylıca tartışılmadan yapılan bu tür düzenlemeler daha sonra birçok haksızlığa sebep olabilmektedir. İktidarın 3600 ek gösterge düzenlemesi buna en büyük örnektir. Düzenleme üzerinde iyi çalışılmadan, ilgili STK’ların görüşleri dikkate alınmadan hayata geçirildiği için farklı unvanlardaki birçok kamu personeli haksızlığa uğradığını iddia etmektedir.

Teklif sahibinin Teklifin hazırlanma aşamasına yönelik açıklamaları Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin ne denli çarpık bir yapı oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Cumhurbaşkanının bir televizyon programında en düşük emekli maaşını arttırmaya yönelik açıklaması üzerine harekete geçilmiş olması Yasama erkinin teklif hazırlama üzerinde bir iradesi olmadığını göstermektedir.

TBMM, bu ucube sistemle Cumhurbaşkanının seçim vaatlerinin noter makamı haline getirilmektedir. Sadece bu nedenle dahi Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme geçiş bir an önce yapılmalıdır.

Geneli Üzerine Değerlendirmeler

14 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleşecek olan seçimler öncesinde kazanma ihtimali kalmayan iktidar grubu son hamlelerini yerine getirmeye çalışmaktadır. Siyasi açıdan iktidarların seçim öncesi söz konusu tekliftekine benzer popülist düzenlemeler yapması doğal karşılanabilir ancak vatandaşın içinde bulunduğu zorlu koşulların sadece seçim öncesi dikkate alınması da vatandaşlarımıza karşı bir hakarettir. Her türlü zorluğa rağmen devletin yanında olan yüce Türk milleti AK Parti için sadece oydan ibaret görünmektedir.

Teklifin içeriğinde birçok farklı konuda değişiklik yapılıyor olmasına rağmen en dikkat çekici olanları en düşük emekli maaşının 7500 TL'ye yükseltilmesi ve emeklilere yılda iki defa verilen ikramiye tutarının 1100 TL'den 2000 TL'ye yükseltilmesidir. Bu düzenlemeleri vatandaşlarımızın lehine bir sonuç doğurduğundan destekliyoruz. Ancak iktidarın ekonomideki asıl sorun olan “yüksek enflasyonu” görmezden geldiğini belirtmek gerekmektedir. Enflasyona karşı doğru çözüm politikaları geliştirmek yerine meydana gelen hayat pahalılığına karşı sadece en alt gelir grubundakilerin durumunu bir nebze düzeltme yoluna gitmektedir. En düşük emekli maaşının 7500 TL'ye yükseltilmesi aslında toplumun büyük bir bölümünün vasatta birleştirilmesi anlamını taşımaktadır. İktidar alım gücünde meydana gelen erimeye karşı yapıcı bir çözüm sunamamaktadır. Sonuç olarak çalışanların %60'ından fazlası asgari ücrette, emeklilerinde büyük bir bölümü 7500 TL'de toplulaştırılmaktadır.

Sosyal Güvenlik Sistemimiz çalışılan süre boyunca ödenen primlere göre emekli aylığı bağlanmasını esas olarak oluşturulmuştur. Bu düzenleme ise daha fazla prim ödemesine rağmen birçok vatandaşımızı daha az prim ödeyenlerle eşitlemektedir. En alt gruptakiler için bir iyileştirme gibi görünse de üst gruptakiler açısından son derece haksız bir düzenlemedir. Eşitsizlik yaratması açısından Anayasaya aykırılığı tartışılmalıdır.

Öte yandan iktidar grubunun en düşük emekli maaşının asgari ücrete yaklaştırılması ile bu vatandaşlarımızın rahat bir nefes alabileceği yönündeki algısı son derece hatalıdır. Ülkemizde asgari ücretlilerin refah içinde yaşıyor oluşu sanılması, AK Parti'nin halktan ne kadar koptuğunu göstermektedir. Asgari ücretli vatandaşlarımız açık sınırının altında yaşamaktadır. Yoksulluk sınırı ise 30 bin TL'yi geçmiştir. Yapılması gereken herkesin gelir seviyesini yükseltmek iken iktidar herkesi asgari tutarlarda birleştirmektedir.

Teklifin görüşmeleri esnasında sunulan raporda belirtilene göre toplam maliyetin 149 milyar TL olacağı hesaplanmaktadır. Sunulan rapor oldukça yetersiz bir yapıya sahiptir. 2023 yılı başında Hazine ve Maliye Bakanlığı için bir borç çevirme programı açıklanmış buna göre de 2022 sonu itibarıyla Türkiye'nin toplam iç borç stoku 6,7 trilyon TL, bunun 4,1 trilyonu anapara, 2,6 trilyonu ise faizden oluşmaktadır. Bu tutarların önemli bir kısmı döviz ve enflasyona endeksli konumdadır. Enflasyon endeksli olanlar başlangıçta gelir yazılmakla birlikte sonrasında yükümlülükleri arttırmaktadır. Döviz endeksli olanlar ise kurdaki yükselişe karşı ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. 2023 yılı finansman programında bir yıl için öngörülen ödeme tutarı 1 trilyon 83 milyar TL, bunun 564 milyar TL'si anapara, 519 milyar TL'si faizdir. Ancak bu programın yayınlandığı tarihten itibaren ülkemizde başta deprem felaketi olmak üzere ciddi gelişmeler yaşanmıştır. Depremin maliyeti için farklı açıklamalar olsa da Strateji ve Bütçe Başkanlığının sunduğu 104 milyar dolarlık hesap referans kabul edilebilir. Hazinesinin yaptığı hesapta 1 trilyon 83 milyar TL'lik ödeme için ilave borçlanma tutarı 1 trilyon 129 milyar TL olup borç çevirme oranı %104'tür. Depremin etkilerini bu hesaba dahil ettiğimizde ise ilave borçlanma tutarı 1 trilyon 829 milyar TL'ye çıkmaktadır. Borç çevirme oranı da %169'a yükselmektedir. Hükümetin oluşan yeni tablo karşısında meydana gelen bu verileri paylaşması gerekmektedir. Oluşan bu açığın nereden nasıl karşılanacağı konusunda kamuoyu aydınlatılmalıdır. Vergiler mi arttırılacak ya da ilave borçlanma mı yapılacak? Borçlanma yapılacaksa bunun iç ve dış borçlanma olarak kompozisyonu ne şekilde olacak?

Makro ekonomi alanında değinilmesi gereken bir diğer konu ise "makro ihtiyati tedbir" adı altında bankacılık sisteminin sınırlandırılmasıdır. Geçtiğimiz yıl Merkez Bankasından %11-12 oranlarında bankalar tarafından alınan paralar %26-27 oranlarla tekrar devlete borç veriliyordu. Bankacılık sistemi bu işlemlerden çok yüksek kar elde etmiştir. Şimdi ise Merkez Bankası %8,5 oranla para vermekte ve devlet %9,5 oranla bu parayı bankalardan borç olarak almaktadır. Devletin faiz yükünün azalması olumlu bir gelişme olsa da faiz oranlarının bir noktada patlak vermesi bankacılık sistemini büyük risk altında bırakacaktır. Maalesef ekonomi yönetiminin bu durumlara karşı bir hazırlığı veya tedbirinin olmadığı ortadadır.

Maddeler Üzerine Değerlendirmeler

Madde 5

Madde ile, deprem, yangın sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıkların önlenmesi veya mücadele edilmesi sırasında yapılan çalışmalar ya da sunulan katkılarla üstün yararlılık gösteren Türk vatandaşlarına Devlet Üstün Fedakarlık Madalyası verilmesi öngörülmektedir.

Yaşadığımız 6 Şubat Kahramanmaraş depremleri sırasında ve sonrasında, görevini ve makamını suiistimal ettiği çok net ortaya çıkan Kızılay Başkanına söz konusu madalyanın verilmesi ihtimalini bile kabul etmemekteyiz. Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası'nın tevcihi objektif kriterlerle belirlenmeli, Devletimizin saygınlığına ve itibarına gölge düşürülmemelidir.

Madde 10

Teklifin geneli üzerinde yaptığımız değerlendirmelerde de belirttiğimiz üzere iktidar seçim yaklaşırken düşük gelir grubunda bulunanlara yönelik iyileştirmeler yapmaya çalışmaktadır. Anca mevcut ekonomik durum planlanan bu iyileştirmelerin çok yetersiz olduğunu ortaya koymaktadır. 2018 yılında 1.000 TL olarak ödenen bayram ikramiyesi 2021 yılında yalnızca 100 TL artırılarak 1.100 TL olarak ödenmeye devam etmiştir. İktidar, 2018 yılından sonra ülkemizde yaşanan enflasyonu görmezden gelerek bayram ikramiyesi ödemelerinde bir kez ve göstermelik oranda artış yapmıştır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası enflasyon hesaplayıcı ile yapılan hesaplama göre 2018 yılının Mayıs ayında 1.000 TL olan parasal değer 2023 yılının Şubat ayında 3.563 TL'ye denk gelmektedir. İktidar kendi hesap araçlarında bile 1.000 TL'nin alım gücünün 3.563 TL'ye çıktığını hesaplarken bu ikramiyeyi 2.000 TL'ye çıkarmayı makul görmemelidir.

Çalışma hayatları boyunca ülkemizin gelişimine büyük katkıları olan ve yaşlılıklarında muhtaç hissetmemeleri, refah kaybı yaşamamaları gereken emeklilerimizin emeklilik haklarını en iyi şekilde kullanabilmeleri sosyal devletin sorumluluğudur. Bayram ikramiyelerinin yılda iki defa 3600 TL olarak ödenmesini sağlayacak önergemiz Komisyonda Cumhur İttifakı milletvekillerince reddedilmiştir.

Madde 11

En düşük emekli maaşının 7500 TL'ye yükseltilmesini öngören bu madde bu seviyenin üzerinde emekli aylığı alan diğer emeklilerimiz için adaletsiz bir durum ortaya çıkarmaktadır. Sosyal güvenlik sistemimize göre herkes çalışma hayatı boyunca ödediği primle orantılı olarak emekli aylığı almaya hak kazanmaktadır.

Bu uygulama ile maalesef farklı miktarlarda prim ödeyen milyonlarca emeklimiz asgari tutarda birleştirilmektedir. AK Parti çalışanları asgari ücrete hapsettiği gibi emeklileri de en düşük emekli maaş tutarında hapsetmektedir. Üstelik belirlenen bu tutar asgari ücretin altında kalmaktadır. Mevcut asgari ücret dahi açlık sınırının altındayken yapılan bu düzenlemenin yeterli görülmesi mümkün değildir.

Komasyon görüşmeleri esnasında İYİ Parti Grubu olarak en düşük emekli maaşının hiç değilse asgari ücret tutarında olması yönünde sunduğumuz önergemiz de iktidar grubu tarafından reddedilmiştir.

Madde 16

Kamuda aynı meslek kolunda çalışan uzman tabip, uzman di tabibi, tabip ve di tabibi arasındaki ücret farkının ortadan kaldırılması ve süregelen mağduriyetin sonlandırılması gerekmektedir. Ayrıca Sağlık Bakanlığı'na bağlı uzman tabip, uzman di tabibi, tabip ve di tabipleri için sağlık hizmetleri tazminatı oranının yanında Türk Silahlı Kuvvetleri'ne mensup uzman tabip, uzman di tabibi, tabip ve di tabiplerinin de sağlık hizmet tazminatı oranlarının artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu gerekçelerle Komisyona sunduğumuz nergemiz AK Parti ve MHP Gruplarının milletvekillerince reddedilmiştir.

Yeni Madde İhdasına Yönelik nergemiz

Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde kamuda çalışan mühendis, mimar ve ŗehir plancılarının özel bir önemi mevcuttur. Bu kapsamda önemli görevler ve sorumluluklar alan bu kamu görevlileri, ülkenin; sanayilemesi, kalkınması ve gelişmesi açısından hayati öneme haiz meslekleri icra etmektedir. nergemiz ile Bamhendis, Bamimar, Mühendis, Mimar, Bölge Plancısı ve ŗehir Plancılarına uygulanan yüzde 130, yüzde 140 ve yüzde 150 olan Ek deme oranlarının yüzde 180, 190 ve 200 seviyesine yükseltilmesi suretiyle mali haklarında iyiletirilme yapılımasını amaçlamış olsak da Cumhuriyet İttifakı bileenlerince önergemiz reddedilmiştir.

Teklifin geneli vatandaımızın lehine düzenlemeler içermektedir. Ancak muhalefet ŗerhimizin içeriğinde de belirttiğimiz gibi birçok düzenleme yetersiz ve yeni adaletsizliklere neden olacak ŗekilde hazırlanmıştır. Bu yönleriyle toplumun gereksinimlerine ve beklentilerine karşılık vermeyeceğini bildirmektediriz.

Durmuş Yılmaz
Ankara

Muhammet Naci Cinisli
Erzurum

İZMİR MİLLETVEKİLİ BİNALİ YILDIRIM VE ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP BAŞKANI SİVAS MİLLETVEKİLİ İSMET YILMAZ İLE GRUP BAŞKANVEKİLLERİ ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ BÜLENT TURAN, KAYSERİ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ELİTAŞ, ÇANKIRI MİLLETVEKİLİ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU, TOKAT MİLLETVEKİLİ ÖZLEM ZENGİN, BARTIN MİLLETVEKİLİ YILMAZ TUNÇ'UN TEKLİFİ

İSTİKLAL MADALYASI VERİLMİŞ BULUNANLARA VATANI HİZMET TERTİBİNDEN ŞEREF AYLIĞI BAĞLANMASI HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 - 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milli mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile 1950 yılında Türk Tugayının Kore’ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşmasına kadar Kore’de fiilen savaşa katılmış olan Türk Vatandaşlarına ve 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekatına Kıbrıs’ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk Vatandaşlarına, hayatta buldukları sürece, vatani hizmet tertibinden 30 günlük net asgarî ücret tutarında aylık bağlanır. Hak sahibinin ölümü halinde bu aylık dul eşe %75 oranında bağlanır, ancak dul eşin tekrar evlenmesi halinde kesilir.”

MADDE 2- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “% 86’sı” ibaresi “% 90’ı” olarak, (c) bendinde yer alan “% 83’ü” ibaresi “% 86’sı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3- 2802 Kanununun 106 ncı maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci başkanvekilleri, Danıştay başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları, Yargıtay ve Danıştay üyelerine (40.000); Adalet Bakanlığı Müsteşarı, birinci sınıf hâkim ve savcılar, birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar ve diğer hâkim ve savcılara (15.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ek tazminat ödenir.”

MADDE 4- 2802 sayılı Kanununun I sayılı Ek Gösterge Cetvelinin (a) sırasında yer alan “8000” ibaresi “9000” olarak ve (b) sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (b) sırasından sonra gelmek üzere aşağıdaki (c) sırası eklenmiş ve sonraki sıralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
b) Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili,	1	8000
c) Birinci sınıf hâkim ve savcılıkta üç yılını doldurup Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanlar, Adalet Bakanlığı Müsteşarı	1	7800

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

İSTİKLAL MADALYASI VERİLMİŞ BULUNANLARA VATANI HİZMET TERTİBİNDEN ŞEREF AYLIĞI BAĞLANMASI HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milli mücadeleye iştirak eden ve bu sebeple kendilerine İstiklal Madalyası verilmiş bulunan Türk vatandaşları ile 1950 yılında Türk Tugayı’nın Kore’ye ayak bastığı Ekim ayında başlamak ve 1953 yılı Pan-Munjon Ateşkes Anlaşması’na kadar Kore’de fiilen savaşa katılmış olan Türk vatandaşlarına ve 1974 yılında Temmuz 1 inci ve Ağustos 2 nci Barış Harekatına Kıbrıs’ta fiilen görev alarak katılmış olan Türk vatandaşlarına, hayatta buldukları sürece, vatani hizmet tertibinden 30 günlük net asgari ücret tutarında aylık bağlanır. Hak sahibinin ölümü halinde bu aylık, dul eşe %75 oranında bağlanır, ancak dul eşin tekrar evlenmesi halinde kesilir.”

MADDE 2- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 103 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “% 86’sı” ibaresi “% 90’ı” şeklinde, (c) bendinde yer alan “% 83’ü” ibaresi “% 86’sı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 2802 sayılı Kanunun 106 ncı maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Yargıtay Birinci başkanvekilleri, Danıştay başkanvekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay ve Danıştay daire başkanları, Yargıtay ve Danıştay üyelerine (40.000); Adalet Bakanlığı Müsteşarı, birinci sınıf hâkim ve savcılar, birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar ve diğer hâkim ve savcılara (15.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ek tazminat ödenir.”

MADDE 4- 2802 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin (a) sırasında yer alan “8000” ibaresi “9000” şeklinde ve (b) sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (b) sırasından sonra gelmek üzere aşağıdaki (c) sırası eklenmiş ve mevcut sıralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

UNVANI	Derece	Ek Göstergeler
b) Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili,	1	8000
c) Birinci sınıf hâkim ve savcılıkta üç yılını doldurup Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilme hakkını kaybetmemiş olanlar, Adalet Bakanlığı Müsteşarı	1	7800

(İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz ile Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un Teklifi)

MADDE 5- 24/10/1983 tarihli ve 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası;

Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası, Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıklarla mücadelede veya bunların yol açtığı zararların giderilmesinde üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına verilir.”

MADDE 6- 2933 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Üstün Fedakârlık Nişanı;

Üstün Fedakârlık Nişanı, Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıklarla mücadelede veya bunların yol açtığı zararların giderilmesinde üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren yabancı kişilere verilir.”

MADDE 7- 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Vatani hizmet tertibinden bağlanacak aylıklar; ilgililerin kendileri için 30 günlük net asgarî ücret tutarı, dul eşler için bu tutarın yüzde 75’i, diğer yakınları için ise yüzde 50’si esas alınarak ödenir. Bu fıkra hükümleri Merkezi Yönetim Bütçe Kanunlarına ekli (V) işaretli Cetvelde sayılanlar hakkında da uygulanır.”

MADDE 8- 5/6/1986 tarihli ve 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanunun ek 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte:” ibaresi “Devir tarihi itibarıyla;” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Taksitli ödemelerde kalan miktarı karşılayacak tutarda kesin ve taksitlendirmeye uygun süreli banka teminat mektubu verilmesi veya devredilen taşınmazın üzerinde 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümleri uyarınca Hazine lehine kanuni ipotek tesis edilmesi hâlinde, taşınmaz tapuda hak sahibi adına devredilir. Düzenlenen hak sahipliği belgelerinin idarece yazılı olarak tapu idaresine bildirilmesi üzerine, devir ve kanuni ipotek tapu siciline resen tescil edilir.”

MADDE 9- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 33- 31/12/2012 tarihi ve öncesi döneme ilişkin işsizlik ödeneği başvurularına istinaden yapılan ödemelerden fazla ve yersiz ödeme olduğu tespit edilmiş olup bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanlar terkin edilir. Fazla ve yersiz ödeme dava ve icra takibine konu edilmiş ise tüm ferileri ile birlikte terkin edilerek dava ve icra dosyalarının takip ve tahsil işlemlerine devam edilmez. Tahsil edilenler iade veya mahsup edilmez.”

MADDE 10- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1.100'er TL” ibaresi “2.000'er TL” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “5.500” ibaresi “7.500” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5- 24/10/1983 tarihli ve 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası;

Devlet Üstün Fedakârlık Madalyası, Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıklarla mücadelede veya bunların yol açtığı zararların giderilmesinde üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren Türk vatandaşlarına verilir.”

MADDE 6- 2933 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Üstün Fedakârlık Nişanı;

Üstün Fedakârlık Nişanı, Cumhurbaşkanı kararı ve tevcihi ile deprem, yangın, sel gibi afetler ve tehlikeli salgın hastalıklarla mücadelede veya bunların yol açtığı zararların giderilmesinde üstün feragat, fedakârlık, başarı ve yararlık gösteren yabancı kişilere verilir.”

MADDE 7- 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Vatani hizmet tertibinden bağlanacak aylıklar; ilgililerin kendileri için 30 günlük net asgari ücret tutarı, dul eşler için bu tutarın yüzde 75’i, diğer yakınları için yüzde 50’si esas alınarak ödenir. Bu fıkra hükümleri merkezi yönetim bütçe kanunlarına ekli (V) işaretli cetvelde sayılanlar hakkında da uygulanır.”

MADDE 8- 5/6/1986 tarihli ve 3303 sayılı Taşkömürü Havzasındaki Taşınmaz Malların İktisabına Dair Kanunun ek 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte:” ibaresi “Devir tarihi itibarıyla;” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Taksitli ödemelerde kalan miktarı karşılayacak tutarda kesin ve taksitlendirmeye uygun süreli banka teminat mektubu verilmesi veya devredilen taşınmazın üzerinde 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu hükümleri uyarınca Hazine lehine kanuni ipotek tesis edilmesi hâlinde, taşınmaz tapuda hak sahibi adına devredilir. Düzenlenen hak sahipliği belgelerinin idarece yazılı olarak tapu idaresine bildirilmesi üzerine, devir ve kanuni ipotek tapu siciline resen tescil edilir.”

MADDE 9- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 33- 31/12/2012 tarihi ve öncesi döneme ilişkin işsizlik ödeneği başvurularına istinaden yapılan ödemelerden fazla ve yersiz ödeme olduğu tespit edilmiş olup bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanlar terkin edilir. Fazla ve yersiz ödeme dava ve icra takibine konu edilmiş ise tüm ferileri ile birlikte terkin edilerek dava ve icra dosyalarının takip ve tahsil işlemlerine devam edilmez. Tahsil edilenler iade veya mahsup edilmez.”

MADDE 10- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “1.100’er TL” ibaresi “2.000’er TL” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “5.500” ibaresi “7.500” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz ile Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un Teklifi)

“(3) İkinci fıkranın (a) ve (b) bendi kapsamında vize edilen geçici iş pozisyonlarında çalışanların çalışma süreleri aynı vize dönemi içinde 11 ay 29 güne kadar uzatılabilir. Bu sürenin belirlenmesinde idare, kurum ve kuruluşun bağlı veya ilgili olduğu bakanlık yetkilidir.”

MADDE 13- 5620 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- (1) 1 inci maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen idare, kurum ve kuruluşlar tarafından çalıştırılan geçici işçiler; çalıştırıldıkları işyerlerinde bu maddenin yürürlük tarihinden sonra herhangi bir nedenle boşalan sürekli işçi kadrolarına, işyerinde geçirdiği hizmet süresi esas alınarak geçirilir. Bu madde kapsamında geçici işçilerin geçişinin yapılabileceği sürekli işçi kadroları için aranan nitelikler ve boş kadro sayısı, en az bir ay önceden işyerinde ilan edilmek suretiyle duyurulur. Bu maddenin uygulanmasında ortaya çıkacak tereddütleri gidermeye idare, kurum ve kuruluşların bağlı olduğu Bakanlık yetkilidir.”

MADDE 14- 23/1/1987 tarihli ve 270 sayılı Yüksek Hakimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinde yer alan cetvelin birinci ve ikinci sırasında yer alan tazminat göstergesi oranı (17.000) olarak değiştirilmiş, üçüncü sırasında yer alan “Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri,” ibaresi metinden çıkarılmış, ikinci sırada yer alan “Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire Başkanları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 15- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 39- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesine göre ek ödeme yapılan uzman tabip ve uzman dış tabibi kadro veya pozisyonlarında bulunanlara en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %370'i, tabip ve dış tabibi kadro veya pozisyonlarında bulunanlara ise %185'i tutarında; 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Kanunun 221 inci maddesinin üçüncü fıkrası ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükümlerine göre ödeme yapılan uzman tabip ve uzman dış tabibi kadro veya pozisyonlarında bulunanlara en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %310'u, tabip ve dış tabibi kadro veya pozisyonlarında bulunanlara ise % 155'si tutarında ilave ödeme yapılır. Bu ödeme, kadro veya pozisyonları için öngörülen hizmetlerde fiilen görev yapılan süreyle orantılı olmak üzere her takvim ayı için hesaplanır ve bir sonraki ayın 15'inde aylıklarla birlikte ödenir. Ancak, yılda 30 günü geçmeyen izin süreleri için fiilen görev yapma şartı aranmaz. Bu fıkraya göre yapılacak ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve sigorta prim kesintisine tabi tutulmaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“(3) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında vize edilen geçici iş pozisyonlarında çalışanların çalışma süreleri, aynı vize dönemi içinde 11 ay 29 güne kadar uzatılabilir. Bu sürenin belirlenmesinde idare, kurum ve kuruluşun bağlı veya ilgili olduğu bakanlık yetkilidir.”

MADDE 13- 5620 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- (1) 1 inci maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen idare, kurum ve kuruluşlar tarafından çalıştırılan geçici işçiler; çalıştırıldıkları işyerlerinde geçirdiği hizmet süresi esas alınarak, bu işyerlerinde boş olan sürekli işçi kadrolarına geçirilir. Bu madde kapsamında geçici işçilerin geçişinin yapılabileceği sürekli işçi kadroları için aranan nitelikler ve boş kadro sayısı, en az bir ay önceden işyerinde ilan edilmek suretiyle duyurulur. Bu maddenin uygulanmasında ortaya çıkacak tereddütleri gidermeye idare, kurum ve kuruluşların bağlı veya ilgili olduğu Bakanlık yetkilidir.”

MADDE 14- 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun geçici 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkra uyarınca bu Kanunun mülga ek 16 ncı madde hükümlerine göre bağlanarak ödenen aylıklar dosya bazında, 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesi uyarınca yapılacak ek ödeme dâhil 5510 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesi ile belirlenmiş olan tutardan az olamaz. Vefat halinde ise bu tutarın hak sahiplerinin hisseleri oranı esas alınarak tespit olunacak tutarından az olamaz.”

MADDE 15- 23/1/1987 tarihli ve 270 sayılı Yüksek Hakimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinde yer alan cetvelin birinci ve ikinci sırasında yer alan tazminat göstergeleri (17.000) olarak değiştirilmiş, ikinci sırasında yer alan “Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Daire Başkanları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri,” ibaresi eklenmiş ve üçüncü sırasında yer alan “Yargıtay-Danıştay-Sayıştay Üyeleri,” ibaresi cetveldен çıkarılmıştır.

MADDE 16- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 39- Bu Kararnamenin ek 9 uncu maddesine göre ek ödeme yapılan uzman tabip ve uzman dış tabibi kadro veya pozisyonlarında bulunanlara en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %370’i, tabip ve dış tabibi kadro veya pozisyonlarında bulunanlara ise %185’i tutarında; 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanında Bazı Mali Hükümler Hakkında Kanunun ek 3 üncü maddesi, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Kanunun 221 inci maddesinin üçüncü fıkrası ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükümlerine göre ödeme yapılan uzman tabip ve uzman dış tabibi kadro veya pozisyonlarında bulunanlara en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %310’u, tabip ve dış tabibi kadro veya pozisyonlarında bulunanlara ise % 155’i tutarında ilave ödeme yapılır. Bu ödeme, kadro veya pozisyonları için öngörülen hizmetlerde fiilen görev yapılan süreyle orantılı olmak üzere her takvim ayı için hesaplanır ve bir sonraki ayın 15’inde aylıklarla birlikte ödenir. Ancak, yılda 30 günü geçmeyen izin süreleri için fiilen görev yapma şartı aranmaz. Bu fıkraya göre yapılacak ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve sigorta prim kesintisine tabi tutulmaz.

(İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz ile Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un Teklifi)

4/1/1961 tarihli ve 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun ek 17 nci maddesinin (Ç) fıkrası, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin (c) ve (f) fıkraları, 14/4/1982 tarihli ve 2659 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi, 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi, 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin sekizinci fıkrası ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 42 nci maddesinin ondürdüncü fıkrası uyarınca ödeme yapılanlara birinci fıkra uyarınca ödeme yapılmaz.

Birinci fıkraya göre yapılacak ilave ödemenin net tutarı, geçici 14 üncü maddenin üçüncü fıkrasına tabi uzman tabip ve tabipler için, anılan üçüncü fıkranın uygulanmasında; ek 9 uncu madde uyarınca ek ödeme yapılan emsali personelin net ödemeler toplamı ile fark tutarının ödenmesinde dikkate alınır.

Birinci fıkrada yer alan ilave ödeme, ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, ek ödeme, döner sermaye ödemesi, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun yapılan benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz.

926 sayılı Kanunun ek 17 nci maddesinin (Ç) fıkrasının üçüncü paragrafının ikinci cümlesi ile dördüncü paragrafının birinci cümlesi kapsamına giren 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabipleri için anılan fıkrada dereceleri itibarıyla belirlenmiş olan sağlık hizmetleri tazminatı oranları 100 puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.

2659 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde yer alanlara anılan fıkra uyarınca belirlenen ek ödeme tavan tutarları; uzman tabip ve uzman dış tabipleri için en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %450'si, tabip ve dış tabipleri için ise %226'sı eklenmek suretiyle uygulanır.

5502 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “%700” ibareleri; uzman tabip ve uzman dış tabipleri için “%1.010”, tabip ve dış tabipleri için “%855” olarak uygulanır.

Uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabibi kadro veya pozisyon unvanlarında istihdam edilen ve tabi olduğu mevzuat uyarınca yukarıdaki fıkra hükümlerinden yararlanamayan personelden Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlara; ilgili ayda mali haklar kapsamında fiilen yapılan her türlü ödemeler toplamı net tutarının, ek 9 uncu madde uyarınca ödeme yapılan aynı kadro unvanındaki emsali Devlet memuruna birinci fıkrada yer alan ilave ödeme dahil kadrosuna bağlı olarak yapılan ödemeler toplamı net tutarından düşük olması halinde, aradaki fark tutarı herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ayrıca tazminat olarak ödenir.

MADDE 16- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) Eki (II) Sayılı Cetvelinin (2) numaralı sırasına “Özelleştirme İdaresi Başkanı” ibaresinden sonra gelmek üzere “,Ek göstergesi 7.800 ve daha yüksek tespit edilen kadrolarda bulunanlar” ibaresi eklenmiştir.

b) Eki (V) Sayılı Cetvelin (2) numaralı sırasına “,Ek göstergesi 7.800 ve daha yüksek tespit edilen kadrolarda bulunanlar” ibaresi eklenmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

4/1/1961 tarihli ve 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun ek 17 nci maddesinin (Ç) fıkrası, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin (c) ve (f) fıkraları, 14/4/1982 tarihli ve 2659 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi, 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanununun 3 üncü maddesi, 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin sekizinci fıkrası ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 42 nci maddesinin ondördüncü fıkrası uyarınca ödeme yapılanlara bu maddenin birinci fıkrası uyarınca ödeme yapılmaz.

Birinci fıkraya göre yapılacak ilave ödemenin net tutarı, geçici 14 üncü maddenin üçüncü fıkrasına tabi uzman tabip ve tabipler için, anılan üçüncü fıkranın uygulanmasında; ek 9 uncu madde uyarınca ek ödeme yapılan emsali personelin net ödemeler toplamı ile fark tutarının ödenmesinde dikkate alınır.

Birinci fıkrada yer alan ilave ödeme, ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, ek ödeme, döner sermaye ödemesi, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun yapılan benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz.

926 sayılı Kanunun ek 17 nci maddesinin (Ç) fıkrasının üçüncü paragrafının ikinci cümlesi ile dördüncü paragrafının birinci cümlesi kapsamına giren 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabipleri için anılan fıkrada dereceleri itibarıyla belirlenmiş olan sağlık hizmetleri tazminatı oranları 100 puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.

2659 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (b), (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde yer alanlara anılan fıkra uyarınca belirlenen ek ödeme tavan tutarları; uzman tabip ve uzman dış tabipleri için en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %450'si, tabip ve dış tabipleri için ise %226'sı eklenmek suretiyle uygulanır.

5502 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan “%700” ibareleri; uzman tabip ve uzman dış tabipleri için “%1.010”, tabip ve dış tabipleri için “%855” olarak uygulanır.

Uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabibi kadro veya pozisyon unvanlarında istihdam edilen ve tabi olduğu mevzuat uyarınca yukarıdaki fıkra hükümlerinden yararlanamayan personelden Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlara; ilgili ayda mali haklar kapsamında fiilen yapılan her türlü ödemeler toplamı net tutarının, ek 9 uncu madde uyarınca ödeme yapılan aynı kadro unvanındaki emsali Devlet memuruna birinci fıkrada yer alan ilave ödeme dâhil kadrosuna bağlı olarak yapılan ödemeler toplamı net tutarından düşük olması halinde, aradaki fark tutarı herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ayrıca tazminat olarak ödenir.

MADDE 17- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) Eki (II) Sayılı Cetvelin (2) numaralı sırasına “Özelleştirme İdaresi Başkanı” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Ek göstergesi 7.800 ve daha yüksek tespit edilen kadrolarda bulunanlar” ibaresi eklenmiştir.

b) Eki (V) Sayılı Cetvelin (2) numaralı sırasına “, Ek göstergesi 7.800 ve daha yüksek tespit edilen kadrolarda bulunanlar” ibaresi eklenmiştir.

(İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz ile Grup Başkanvekilleri Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un Teklifi)

MADDE 17- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 18- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18- Bu Kanunun;

a) 1 inci, 7 nci ve 14 üncü maddeleri 1/4/2023 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 15 inci ve 17 nci maddeleri yayımını takip eden aybaşında,

c) 11 inci maddesi 2023 yılı Nisan ayı ödeme döneminden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

ç) 16 ncı maddesi yayımını takip eden ayın birinde,

d) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TBMM Basımevi - 2023